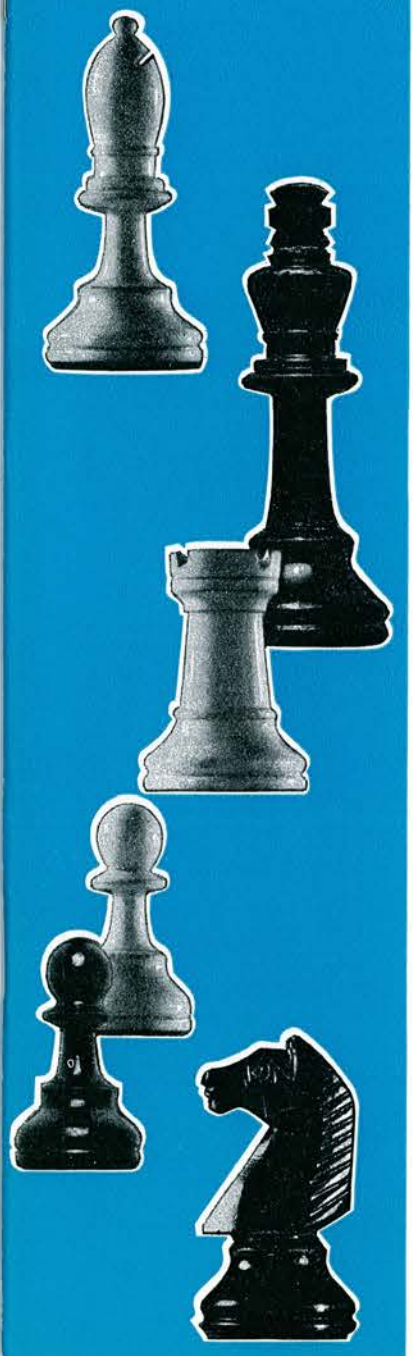
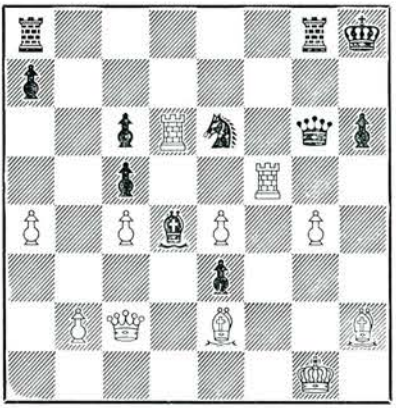
Tidskrift för
SCHACK
6

Årgång 76 • Augusti • 1970

Svart vid draget. Vad händer?

Stort SM-reportage

★

Ulf Andersson
internationell mästare

★

TfS' studieturnering avdömd

★

Tidskrift för SCHACK

Officiellt organ och medlemsblad
för Sveriges Schackförbund
Box 7123, 402 32 Göteborg 7
Postgiro 60 46 34

Tidskriftskommitte:
Ansvarig utgivare Fil. dr Eric Uhlin, tel. 0303/102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031/14 64 54
Redaktion Bertil Gedda, tel. 031/53 81 04
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa Kr. 26:—, utom Europa $ 6:—

INNEHÅLL

	sid.		sid.
Inbjudningar m.m.	165	Utlandet	180
Kongressen	166	Distriktsnytt	181
SM 1970	167	Partier	182
Litet SM-pytt i panna	173	Om Steiner och Dr. Balogh	190
Rankinglistan 1970	174	Den som gräver en grop	190
Omslagsdiagrammet	174	Kunde ställningen räddas?	190
Kaizauri juniormästare	175	Studier	191
Juniorernas träningsläger	176	Symbolik i schackproblem	194
Korr-schack	176, 190	Kommentarer till kommentarer	194
Ulf Andersson internationell mästare	177	Problem	195
Nordiskt nytt	180	Boknytt	196

SENASTE BOKNYTT

Alföldy: Gambit-Eröffnungen. 120 sid. gambitspel i **en** billig bok!	häft.	16:20
Bhend/Kräuchi: Petrosjan—Spassky 1969	„	22:80
Euwe: Feldherrnkunst im Schach	„	24:40
Weinreich: Spanisch (bulletin nr 1) stenc. utg. m. partier fr. 1969	„	12:40
Weinreich: Caro-Kann o. Französisch (bulletin nr 2)	„	12:40
Weinreich: Sizilianisch I (bulletin nr 3)	„	12:40
Weinreich: Königsindisch o. Grünfeld (bulletin nr 5)	„	12:40
Westberg: Schackhistoriens snabbaste partier	„	6:00
Taimanov: Nimzoindisch bis Katalanisch	inb.	26:40
Taimanov: Damengambit bis Holländisch	„	22:30

ÖVRIGA UTKOMNA DELAR I SPORTVERLAGS TEORISERIE:

Boleslavski: Caro-Kann bis Sizilianisch	inb.	23:10
Boleslavski: Königsindisch bis Grünfeld	„	21:10
Keres: Dreispringerspiel bis Königsgambit	„	19:80
Keres: Spanisch bis Französisch	„	21:10

SCHACKBORD MED RUTOR 50 × 50 mm

Valnöt/Lönn med underhylla och snedställda ben, 585×585 mm	168:00
Palisander/Lönn med utdragslåda för pjäser, 800×600 mm	290:00
Palisander/Oliv med benstativ i stål, steglöst ställbart i höjdled! 900×650 mm	430:00

Samtliga bord var utställda under SM i Nässjö

Moms och porto tillkommer Snabba leveranser

Vänd Er med förtroende till

SKÅNES SCHACKFÖRLAG

Box 220 16 - 200 63 Malmö 22 - Postgiro 63 19 45 - Tel. 040/15 45 03, 45 26 10

MIDÄLVASCHACK

Medelpads Schackförbund och Sundsvalls Tidning inbjuder till propagandatävling den 3—4 okt. Klassindelning och spelregler enligt "Tusenmanna". Priser: 500 kr, 300, 200, 50 samt bokpriser. Anmälan senast den 15 sept. genom att insätta startavgiften (15 kr) på Medelpads Schackförbunds postgiro 9 15 29. Spellokal: Stadshussalongen, Sundsvall. Upplysningar genom V. Magné, tel. 060/11 78 11.

HÖGLANDSTRÄFFEN

Höglandsträffen anordnas lördagen den 26 och söndagen den 27 december. Spelplats Hotell Höglands festvåning. Betänketid 15 min. per spelare och parti och deltagarna kommer liksom tidigare att indelas i klasser. Väl tilltagna penningpriser samt ett stort antal hederspriser. En mera preciserad inbjudan publiceras i TfS längre fram i höst.

INBJUDAN

till Skolungdomens Riksmästerskap

Tävlingen spelas på Schackhuset, Hornsgatan 82 B, Stockholm, med början fred. den 25/9 kl. 18 och avslutning sönd. den 27/9 omkr. kl. 16. Anmälan med uppgift om skola och födelseår senast 19/9 till Sv. Schackförbund, Brännkyrkagat. 71, 117 23 Stockholm. Startavgift 5 kr.

VÄLLINGBY-VICTORIAN

Vällingby SS blixtturnering startar den 30 augusti. Se närmare inbjudan i TfS nr 5.

Priser 600, 300, 200, 100, 50 samt bokpriser. Speltid: 10.00 till c:a 19.00. Spelarna skall anmäla sig personligen senast kl. 9.30.

JACOB EKELUND 80 ÅR

Då Jacob Ekelund 1960 passerade 70-årsstrecket blev han föremål för en varm hyllning i TfS septembernummer genom dåvarande förbundsordföranden Folke Rogard. Redan då fann Rogard ett uppräknande av de yttre data kring de ekelundska insatserna överflödigt — de var välbekanta för allt schackfolket. TfS följer inför 80-årsdagen den 20 september samma linje och nöjer sig med att tacksamt konstatera att den "outtröttliga järnflit" varom Rogard skrev, kommit nuvarande tidskriftskommitté 1962—1970 till godo på ett oskattbart sätt.

TfS har velat erinra om det stundande jubiléet redan nu då septembernumret kanske först når den förväntansfulla allmänheten efter den 20/9. Klart alltså för välförtjänta hyllningar av vår meste schackledare!

A. B.

★

Tyringemästerskapet

Årets tyringemästerskap blev i första hand en tvekamp mellan de båda spelstarka juniorerna Åke Westin och Lars Andersson, vilka båda representerar Finja SK. De båda gick i mål jämbördes, men det inbördes mötet fällde utslaget i Westins favör.

Resultat: 1) Åke Westin, Finja SK 9½, 2) Lars Andersson, Finja SK 9½ p, 3) Sten Haraldsson, Hörja SK 9 p, 4) Viktor Olsson, Finja SK 7½ p. Hela tolv deltagare hade årets tävling samlat.

Om mästerskapet i blixt var däremot Åke Westin helt överlägsen och tappade endast en poäng på de arton ronderna.

Äldre årgångar av TfS beställes hos
Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7

KONGRESSEN

Damschacket har ännu inte fått sitt riktiga genombrott i vårt land, men kanske varslar kongressen om nya tider, ty för första gången i landsförbundets historia har en kvinna tagit plats i ordförandestolen. Det var Nässjö stadsfullmäktiges förste vice ordförande, fru Astrid Andersson, som svingade klubban under behandlingen av de ärenden som enligt stadgarna skall ledas av särskild ordförande utanför centralstyrelsen.

Efter hälsningsanföranden av Arne Svensson för Nässjö SK och Astrid Andersson för staden, vilka besvarades av landsförbundets ordförande Birger Öhman, samt minnesord över de bortgångna medlemmarna Olof Kinnmark, Otto Löwenborg och Dine Sandin, kunde kongressen ta itu med den digra föredragningslistan.

Delade meningar förekom om behovet av den avgiftshöjning med en krona för seniorer och juniorer som cs föreslagit. Det var särskilt Göteborg och Västergötland som motsatte sig höjningen, vilken dock antogs utan omröstning.

Omröstning blev det däremot i två andra frågor. Cs hade föreslagit, att det vid föregående kongress bordlagda ärendet om det svenska schacklivets organisation skulle avskrivas, eftersom de ytterligare åtgärder som kunde behöva vidtagas var distriktsförbundens och föreningarnas sak. Och det var kongressen med på. Men i anslutning härtill uppkom diskussion om en del förhållanden, bl.a. föreslog Bengt Ekenberg en fastare ordning i fråga om priser och organisation av regionmästerskapstävlingarna. Han förlorade visserligen voteringen med 6.022 röster mot 3.720 och 309 nedlagda, men detta bör nog inte uppfattas så att kongressen ansåg Ekenberg ha fel i sak, utan snarare att man inte ville binda cs. Signaturen vågar den gissningen, att cs kommer att ta upp saken ungefär på det sätt som Ekenberg önskar.

Den andra voteringen var jämnare och tillkom sedan skarpa hugg skiftats mellan å ena sidan Lövzén, Borås, och Ekenberg, Hälsingborg, samt å den andra företrädare för cs. Frågan gällde ett förslag om skärpning av registreringsbestämmelserna, vilket cs motsatt sig. Det blev en knapp voteringsseger för cs med siffrorna 4.517 mot 4.007 och 1.527 nedlagda röster.

Efter fjolårets särspel om SM blev gällande särskiljningsregler föremål för stark kritik. Cs hade därför gjort en inventering av de olika möjligheter som står till buds och stannat för att särspel borde slopas. Delade meningar råder emellertid också om det nu framlagda förslaget och kongressen beslöt därför att ärendet skulle skickas på remiss till distriktsförbund och SM-gruppens spelare. I avvaktan på framtida beslut ändrades tävlingsbestämmelserna på så sätt att ett eventuellt särspel inte behöver genomföras i anslutning till huvudtävlingen.

Bland övriga beslut förtjänar noteras att vi får två nya officiella sverigemästerskap, nämligen i snabbschack och för oldboys. Det blir ett nytt lotteri med oförändrat 90.000 lotter. Sonneborn-Bergers särskiljningsmetod slopas för tävlingar som anordnas enligt Bergers system. Spelare som varit inaktiva minst sju år kan efter egen begäran flytta ned en klass.

Det blir en utvidgad allsvensk serie 1970/71. Div. III med åtta grupper om åtta lag tillkommer. 1971 års kongress och SM förlägges till Eskilstuna och 1972 blir enligt preliminärt beslut Skellefteå valplats.

Ord på vägen fick cs av Zandor Nilsson, som ville instifta ett i egentlig mening öppet mästerskap, och av Simon Krenzisky, som tyckte att man borde återupptaga veteranturneringarna.

Henry Andersson och Harry Åhman, som avgår ur cs, fick mottaga Collijnplaketten i guld.

Valen

Ordförande: Birger Öhman, omval.

Förste vice ordförande: Rolf Littorin, nyval.

Andre vice ordförande: Sören Björnlert, omval.

Ledamöter: Olov Carlberg, Sture Hedberg och Wilhelm Lindström (kvarstående är CG Carsson, Tore Johansson, Sven Klerstam, Ernst Åhman och Torsten Östlund).

Suppleanter: Rune Emanuelsson och Sthig Jonasson.

Revisorer: Rolf Pålsjö och Anders Svensson med Hans Göran Franck och Nils Lindwall som suppleanter.

SM 1970

I Ulf Anderssons frånvaro ställde Börje Jansson upp som klar favorit i SM 1970. Han började med två vinster mot starka debutanterna Hjort och Malmdin, vilka bägge i fortsättningen gjorde beaktansvärda insatser. Samma goda start hade oförbrännelige Bengt Ekenberg med segrar över två andra debutanter, nämligen Ivarsson och Berglund. 1½ poäng tog i de första två ronderna Kinnmark, Broström och, som det senare skulle visa sig, årets sensationsdebutant Lennart Liljedahl. Sensationellt var också att Zandor Nilsson förlorade sina bägge första partier.

De följande sju ronderna gav för Börjes del sex remier och en vinst medan Liljedahl tog tre vinster och fyra remier. Ekenberg, som i tredje ronden förlorat mot Liljedahl, fortsatte med tre vinster och tre remier. Kinnmark spelade de första åtta ronderna utmärkt och egentligen också den nionde, då han emellertid råkade ut för sin första och enda förlust, ett synnerligen försmädligt nederlag. Partiet mot Berglund hade återupptagits efter avbrott. I en ställning, där Kinnmark hade två bönder mer men ändå vissa svårigheter att forcera vinst, gjorde han en felaktig anteckning i protokollet om dragseriens slut och satte sig efter 71 drag att fundera till dess han överskridit betänketiden.

Efter nio ronder stod det klart, att Z. Nilsson och Sköld och troligen också Åke Olsson var borta från tätstriden. Den av ingen väntade ställningen var: Ekenberg och Liljedahl 6½, Jansson 6, Kinnmark och Johansson 5½, Broström, Malmdin, Olsson och Ek 5, Ljungqvist 4½, Nilsson och Hjort 4, Sköld 3, Andersson 2½, Ivarsson och Berglund 2.

Representanter i Nordiska schackförbundet: Birger Öhman och Ernst Åhman.

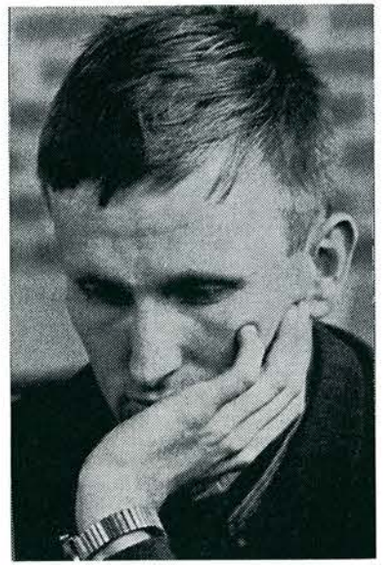
Delegerad i FIDE: Folke Rogard med Birger Öhman som suppleant.

Delegat i ICCF: Erik Larsson.

Ungdomskommitté: Sixten Eriksson (ordförande), Birger Elm, Tore Johansson och Harald Norell. Cs har till ledamöter utsett Håkan Åkvist och Kenneth Abrahamsson.

Valberedning: Börje Jansson (sammankallande) och Thord Utterman. Cs har till ledamot utsett Sten Hjalmarsson.

E. Å.

Börje Jansson
årets sverigemästare

Ronderna 10—12 tog Börje Jansson full pott mot Z. Nilsson, Ivarsson och Berglund, medan dessa ronder i övrigt var starkt remipräglade. Liljedahl spelade tre remier, Ekenberg två remier och ett förlustparti. Kinnmark, Ljungqvist, Martin Johansson, Broström och Ek lyckades näst Börje Jansson bäst med vinst i ett och remi i två partier. Ordningen syntes återställd med Börje Jansson i täten på 9 poäng, en hel poäng före Liljedahl, en och en halv före Kinnmark, Ekenberg och Martin Johansson. På 7 poäng följde Broström och Ek, på 6½ Ljungqvist och Malmdin medan Åke Olsson, som på de tre ronderna inte fått ihop mer än ½ poäng, liksom Hjort hade 5½. I kön kom så Z. Nilsson 5, Sköld 4½, Bengt Andersson 3½, Ivarsson 3 och Berglund 2½ poäng.

Trettonde ronden bjöd på mötet mellan Börje Jansson (svart) och Liljedahl. Publiken väntade ett lugnt remiparti, men den bedrog sig. Efter en förhastad befrielsemanöver av svart fick Liljedahl starkt spel på B-linjen och vann en bonde. Under sina försök att reparera skadan förlorade Börje ytterligare material och tvingades efter förenkling av ställningen att ge upp. Ny spänning med Liljedahl och Börje på 9 poäng, Kinnmark (som vann mot Hjort) på 8½, Martin Johansson och Ekenberg på 8.

Frågetecknen var många. Hade nederlaget knäckt Börje? Skulle Liljedahl utan rutin stå rycken under de två sista påfrestande ronderna? Kunde Kinnmark gå förbi i slutspurten? Helt omöjligt föreföll det inte ens att någon av de garvade kämparna Ekenberg eller Martin Johansson skulle rycka till sig segern i sista stund.

Huvudkonkurrenterna hade följande program. Börje vit mot Ekenberg och svart mot Broström (svårt). Liljedahl svart mot Z. Nilsson, vit mot Ivarsson (inte fullt så svårt). Kinnmark vit mot Malmdin, svart mot Åke Olsson. Martin Johansson vit mot Hjort, svart mot Malmdin. Ekenberg svart mot Börje, vit mot Z. Nilsson.

Oj vad det spekulerades. Frågorna ovan fick emellertid för svenskt schack gynnsamma svar. Börje var inte alls knäckt. Han vann elegant mot Ekenberg och slog i sista ronden också Broström. Liljedahl stod rycken och lät sig inte förledas till någon hasard. Ingen kunde, när det kom till kritan, hota Börje Janssons välförtjänta slutseger.

Årets SM synes definitivt markera den generationsavlösning som successivt ägt rum de senare åren. Ekenbergs slitstyrka och slutspelskonst eller Martin Johanssons rehabilitering efter förra årets misslyckande kan inte jäva detta faktum. Med Ulf Andersson, som när detta skrives kämpar för en internationell mästartitel, Börje Jansson, Ove Kinnmark och Lennart Liljedahl har Sverige en uppsättning unga spelare med goda möjligheter att hävda sig i internationella sammanhang. Det torde inte dröja så länge innan kvartetten utökas med Malmdin och Broström. Skada bara att Martens tycks ha förlorat intresset. På tröskeln står dessutom en rad unga spelare, som i år deltog i mästar-, första- och juniorklasserna.

Mellangenerationen, representerad av Ljungqvist och Ek, gjorde en god insats i årets tävling. Åke Olsson spelade däremot, tillfälligt får man hoppas, långt sämre än han brukar.

Martin Johansson, Ekenberg och Zandor Nilsson har säkerligen ännu åtskilligt att ge inom svenskt schack, men det är inte sannolikt, att någon av dem kan återerövra positionen framom de unga. Sköld s spelsätt är sådant, att han antingen är inspirerad och gör glänsande prestationer eller håglös och inte kan utnyttja sin talang. Något däremellan gives inte. I år var den senare situationen för handen och vi fick inte se ett enda av de härliga Sköldpartier, som vi brukat bli bortskämda med.

Sune Hjort, som förra året efter lång bortavaro gjorde en flott come-back i mästarklassen, började bra med 3 poäng av 4 möjliga men föll sedan tillbaka. Av de tre sist placerade gjorde Ivarsson en snygg spurt och tog 2½ poäng i de tre slutronderna. Bengt Andersson, som i fjol tog 50 %, spelade långt under sin vanliga form, vann inget parti och förlorade sex. Inte heller Martin Berglund fann någonsin under turneringen sitt bästa jag.

Ove Kinnmark

Lennart Liljedahl
debutant som gjorde succé

Felix Nordström

Åke Carlsson

Sven-Göran Malmgren

Håkan Åkvist

Den ende obesegrade i årets SM-grupp är Lennart Liljedahl, tidigare känd som oförvägen risktagare men nu med alltigenom moget och gediget spel. Antalet remipartier fortsätter att öka. 1968 slutade 43 partier remi, 1969 var det 54 och i år 60 eller exakt hälften av de spelade partierna. Någon obestridd remikung kunde inte koras i år, då topplaceringen på det här området delades mellan Liljedahl, Martin Johansson och Ek, som spelade tio remipartier var.

☆

Mästarklassen markerar ytterligare att ungdomen tar befälet. Av de fem gruppsegrarna är fyra mellan 20 och 30 år och den femte något över 30. Andra ungdomar, som inte vann nu men som snart kan väntas klappa på dörren till SM-gruppen, är Anders Wirgren och Mats Hylén.

Damklassen mönstrade i år bara fem deltagare och spelades därför dubbelrondig. Solveig Haraldsson var som vanligt helt överlägsen men Ulla Bomgren gör goda framsteg och kan kanske bli ett hot om några år.

☆

Georg Lenning återtog titeln oldboysmästare men det satt hårt åt. Han besegrades av och slutade på samma poäng som göteborgaren Wilhelm Udén. Eftersom denna tävling spelas enligt Monrads system, sker särskiljning i första hand enligt Sonneborn-Bergers metod och där var Lenning först. Detta hade tävlingsledningen till en början förbisett, varigenom Udén förklarades vara segrare. Arrangörerna vidtog snabbt åtgärder för rättelse och Lenning har fått både de fina priserna och titeln, låt vara med en obetydlig försening.

Detta var sista året oldboysklassen spelas utanför det officiella tävlingsprogrammet, ty årets kongress har antagit bestämmelser för ett officiellt oldboysmästerskap.

Lars Bäckström refererar pojkarnas och flickornas tävlingar på annan plats i TfS.

Ernst Alman

SVERIGEMÄSTERSKAPET 1970

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	p.	plac.
1. Lennart Ljungqvist	—	0	½	1	½	0	½	1	½	½	½	1	0	1	½	½	8	7-9
2. Ove Kinnmark	1	—	½	1	½	½	1	0	½	1	½	1	½	½	½	½	9½	3
3. Martin Johansson	½	½	—	1	0	½	1	1	½	½	½	½	½	½	½	1	9	4
4. Kristian Sköld	0	0	0	—	½	1	½	½	½	½	½	0	0	1	½	0	5½	13-14
5. Börje Jansson	½	½	1	½	—	1	1	1	0	1	1	1	1	½	½	½	11	1
6. Zandor Nilsson	1	½	½	0	0	—	½	1	½	½	0	0	1	½	½	½	7	10-12
7. Johnny Ivarsson	½	0	0	½	0	½	—	1	½	0	½	0	0	0	1	1	5½	13-14
8. Martin Berglund	0	1	0	½	0	0	0	—	0	0	0	0	0	0	1	½	3	16
9. Lennart Liljedahl	½	½	½	½	1	½	½	1	—	1	½	1	½	½	1	½	10	2
10. Bengt Ekenberg	½	0	½	½	0	½	1	1	0	—	½	1	1	½	1	½	8½	5-6
11. Göran Broström	½	½	½	½	0	1	½	1	½	½	—	½	½	½	1	0	8	7-9
12. Sune Hjort	0	0	½	1	0	1	1	1	0	0	½	—	0	1	½	½	7	10-12
13. Nils-Åke Malmdin	1	½	½	1	0	0	1	1	½	0	½	1	—	½	½	½	8½	5-6
14. Åke Olsson	0	½	½	0	½	½	1	1	½	½	½	0	½	—	1	0	7	10-12
15. Bengt Andersson	½	½	½	½	½	½	0	0	0	0	0	½	½	0	—	½	4½	15
16. Hans Ek	½	½	0	1	½	½	0	½	½	½	1	½	½	1	½	—	8	7-9

Mästarklassen

Grupp 1: Göran Sperber, Uppsala ASS 10½, Anders Wirgren, Lunds SK 10, Bo Bengtsson, Solna SS 8, Bengt Eskilsson, Eksjö SK och Bengt Hammar, SK Allians, Skänninge 7½, Anton Fridh, MAS 7, Tomas Marinus, SS Manhem 6½, Stefan Ivarsson, Kvidinge SS, Nils Törnblom, Hägerstens SK och Karl Y. Johannesson, SS Manhem 6, Harry Brynhammar, Kiruna SK 4½, Jean Mörby, Lidköpings SS 3½, Tore Jäderberg, Schack 27/Kamraterna 2.

Grupp 2: Åke Carlsson, Lundby SS 9, Sture Nyman, Stockholms SS, Birger Jonsson, Domsjö SK, Sven Carlsson, Västerås ASK, Bo Eriksson, Uppsala ASS och Allan Werle, SASS 7, Bo Inge Helmertz, Lunds ASK 6½, Olle Svensson, Kristallens SK 5½, Lennart Jönsson, SS Manhem, Arvid Åhrén, Forshaga SK och Jaan Eslon, Falköpings SS 5, Gunnar Andersson, Norrköpings SS 4, Gunnar Holmberg, Nässjö SK 3.

Grupp 3: Håkan Åkvist, Eksjö SK 8½, Karl-Erik Bodin, Malmbergets SK och Ove Alfredsson, SS Manhem 7½, Knut Ekelund, Uppsala ASK 7, Sven Hagberg, Wasa SK 6½, Bengt Andersson, Falköpings SS och Ove Pettersson, Växjö SK 6, Lars Abramsson, SASS och Ingvar Carlsson, Lunds ASK 5½, Tore Danielsson, SS Allians, Skänninge 5, Bengt Jacobsson, Täby SK 3½, Bo Nyberg, Stockholms Södra SS 3.

Grupp 4: Felix Nordström (segrare), Wasa SK och Ernst Åhman, SS Manhem 9, Mats Hylén, Åstorps SS 8½, Gert Svensson, SS Allians, Skänninge 8, Bo Plato, MAS 7½, Åke Boman, SK Kamraterna, Trollhättan 7, Assar Bergdahl, Kristianstads SK 6½, Leho Laurine, Jakobsbergs SS, Sture Arnesson, Uppsala ASK och Kurt Lagerqvist, SASS 6, Gotthard Backlund, Schack 27/Kamraterna 5, Göthe Gustavsson, Emmaboda SS och Börje Persson, Bodens SK 4½, Elmar Vendelin, Sandvikens SK 3½.

Grupp 5: Sven Göran Malmgren (segrare), SK Kamraterna, Göteborg och Arne Burehäll, Stockholms Södra SS 10, Rune Jansson, Fagersta SS och Rolf Lekander, Växjö SK 7½, Stig Bertram, SK Springaren, Borås 7, Per-Ove Hesselborn, Wasa SK och Christer Niklasson, Hägerstens SK 6, Avo Raud, Uppsala ASS och Gunnar Johansson, SS Manhem 5½, Gunnar Lundberg, SK Kamraterna, Linköping och Sune Dahnberg, Falkenbergs SK 5, Ture Lundahl, Eslövs SK 2½, John B. Lindberg, Örebro SS ½.

Första klassen

Grupp 1: Ulf Svensson, SS Allians, Skänninge 7½ (segrare), Robert Danielsson, Höganäs SK 7½ (80 %), L. Isaksson, Hallsbergs SK 6.

Grupp 2: Thor Nättorp, Lidköpings SS 6½ (segrare), Helge Gustafsson, Sandvikens SK 6½, Åke Nordberg, Eksjö SK 5½.

Grupp 3: Ragnar Byström, Ludvika SK 7, S. Hedman, Skellefteå SK 6½, Lennart Schneider, Jönköpings SS 6.

Grupp 4: Rune Averby, SK Allians, Skänninge 6 (segrare), P. Hallgren, Forshaga SK 6, N. Granlund, Eskilstuna SK 5.

Grupp 5: Göran Andersson, Nässjö SK 8, Å. Sandklev, Bromölla SK 6½, Ivar Jansson, Västerås ASK 4½.

Grupp 6: Jan Bengtsson, Åstorps SS 7½, Gunnar Johansson, Bodens SK och Alvar Johnsson, Mörrums SK 5½.

Grupp 7: Leif Jansson, Uppsala ASS 7, Edgar Carlsson, Schack 27/Kamraterna 6½, A. Isaxon, Lenhovda SK 6.

Grupp 8: Mats Mattsson, Halmstads SS 6½, Albin Holm, Solna SS och H. Friberg, SK Kamraterna, Trollhättan 5.

Grupp 9: U. Lögdahl, Fagerviks SK 7½, Torsten Hansson, Kristallens SK 6½, Lennart Andersson, Varbergs SK 6.

Grupp 10: John Larsson, Alvesta SK 6½, R. Hagelin, Örebro SS och Lars Svärdsén, SK Rockaden, Stockholm 5½.

Grupp 11: Peter Karlsson, Uppsala ASS 6½ (segrare), T. Carnstam, LASK 6½, L. Gunnarsson, Hudiksvalls SK 6.

Grupp 12: D. Hansson, SK Rockaden, Örnsköldsvik 7, Claes Gustavson, Kristallens SK, Stockholm 6, Bertil Johansson, Norrtälje SK 5½.

Grupp 13: Rolf Isaksson, SS Allians, Skänninge 5½, G. Hagberg, Ovansiljans SK 5, E. Ahlkvist, SK Rockaden, Umeå 4½.

Grupp 14: Bo Kyhle, Schack 27/Kamraterna 7, Leif Uppström, SS Manhem 5½, Christer Platzack, Ystads SS 5.

Andra klassen

Grupp 1: Lennart Johansson, Kristallens SK 8½, Allan Marklinder, Alingsås SS 7½, I. Berg, Broms SK 6. *Grupp 2:* Sten Svenonius, Limhamns SK 8, Andres Lootsman, Kristallens SK 7½ (80 %), Olle Johansson, Malungs SK 6. *Grupp 3:* Gunnar Nolbeck, Alingsås SS 7½, Lars-Åke Noralander, Lunds SK, Bertil Eriksson, Solna SS och Erland Andersson, SK Fram 6½. *Grupp 4:* Tomas Therkelsson, Landskrona SK 7½, C.-E. Erlandsson, Lunds SK 6½, Uno Karlsson, Kristallens SK 5½. *Grupp 5:* Sune Larsson, SK Fenix 7½, Uno Axelsson, Värmlands nations SK, Uppsala 7, Lars Månsson, Lunds SK 5½. *Grupp 6:* Kjell Haglund, Kristallens SK 7½ (segrare), J. Svenningsson, Uddebo SK 7½ (80 %), Bernt Elgán, Emmaboda SK 6. *Grupp 7:* Gunnar Ek, Tanumshede SK 6 (segrare), B. Å. Ljungkvist, SK Kamraterna/Schackvännerna och R. Blomqvist, Tidaholms SK 6. *Grupp 8:* Christer Eck, Uppsala ASK 7, Uno Nävert, Karlshamns SK 6½, Rudolf Rohdin, Skövde SS och U. Bogren, Lunds SK 6. *Grupp 9:* H. Svedberg, Jakobsbergs SS 7½ (segrare), Göran Andersson, Lunds SK 7½ (80 %), Allan Pettersson, SK Vi-Mo 6½. *Grupp 10:* Erik Bring, SASS 7½, Gustaf Olsson, Ulricehamns SK 7, Lennart Vamling, Falkenbergs SK 6½. *Grupp 11:* Åke Ohlin, SK Fenix 7½, Bertil Hedberg, SASS och Fridolf Andersson, Kungsbacka SK 6. *Grupp 12:* Lars-Åke Persson, Åtvidabergs SK 7, Bengt Rudman, Linde SK 6, Rolf Bergh, Växjö SK 5½. *Grupp 13:* Hans Hjalmarsson, Uppsala ASS 7½, Sven-Åke Pettersson, Limhamns SK 7, Göran Fagerström, Örebro SS 6½. *Grupp 14:* Kalevi Troberg, SK Kamraterna, Linköping 7, A. Nygren, Sävsjö SK 6, Bo Ländin, Täby SK 6. *Grupp 15:* Anders Sandström, Skurups SK 7, Lennart Johnsson, Kristallens SK 6, Kosti Hyvönen, SK Fenix 5½. *Grupp 16:* Gunvald Norbäck, Vetlanda SK 6½, Gunnar Johansson, Lundby SS och Rolf Karlsson, Lunds ASK 6. *Grupp 17:* B.Lundberg, Vonneberga SK 7½, B. Candefors, Haninge SK 6½, A. Svensson, Tanums SK och A. Rickardsson, Mjölby SS 5. *Grupp 18:* Ove Johansson, Hägerstens SK 7, Leif Iweborg, SS Manhem och Bo Berg, SK Kamraterna, Trollhättan 6½. *Grupp 19:* Benny Goode, Karlskoga SK 7, Kent Sandén, Falköpings SS och Thure Backe, Sundsvalls SK 5½. *Grupp 20:* J. Alfvén, Jönköpings SS 8, M. Montin, SK Alliance, Gävle 6, Leif Lundqvist, SASS 5½. *Grupp 21:* Bo Gustavsson, Landskrona SK 7, Harry Schüssler, Limhamns SK och Johan Sterner, Wasa SK 6½. *Grupp 22:* Arnold Blidberg, Ulricehamns SK 7½, Bo Åkesson, Lunds SK 7, Gunnar Persson, Nässjö SK och A. Landström, Wasa SK 5½. *Grupp 23:* Björn Gennert, Stockholms Södra SS 7½, Ronny Fransson, Emmaboda SK 7, Rolf Öberg, Nynäshamns SK och Stig Nordin, SK Rockaden, Sundsvall 5½. *Grupp 24:* Olle Svensson, SK Kamraterna, Trollhättan 7½, Allan Bruce, Karlstadsstudenternas SK och Gunnar Tenggren, SK Kamraterna, Linköping 6. *Grupp 25:* G. Gustavsson, Norrköping 7½, S. Gynnemo, Uddebo SK, G. Lundblad, SK Rockaden, Sundsvall och Kjell Pettersson, SS Gambit, Norrtälje 5½. *Grupp 26:* Ingemar Eriksson, SK Rocka-

den-62, Nyköping 6½ (segrare), Å. Fredriksson, Karlskoga SK, Lars Frykberg, Sundsvalls SK och S. Karlsson, Kumla 6½. *Grupp 27:* Kent Holmgren, Karlstads ASS 8, Erik Sjöström, Sundsvalls SK och Christer Knutsson, Växjö SK 7½ (80 %). *Grupp 28:* Lennart Planting, Schack 64, Haparanda 7, Herman Fält, Arboga SK 6½, Göte Sundman, Jönköpings SS 6. *Grupp 29:* T. Laaks, Solna 7, Frank Svensson, Schack-08-NKF 5½, Arvid Jakobsson, SK Springaren, Borås, Ivar Havner, SS Manhem och J. Dahlin, Nyköpings ASK 5. *Grupp 30:* Ola Pettersson, SS Gambit, Norrtälje 7½ (segrare), Börje Lindberg, SK Kamraterna, Linköping 7½ (80 %), B. Thunfors, Fagerviks SK. *Grupp 31:* Krister Rydberg, Uppsala ASS 8, Stig Klämmeberg, Kungsbacka SK och R. Funk, Vetlanda 6. *Grupp 32:* Ulf Ekenberg, Hälsingborgs SS 8½, Sven Johansson, Jönköpings SS 6, Tommy Borong, Schack 27/Kamraterna, Viljo Koski, Lidköpings SS och Gustav Laneryd, MAS 5. *Grupp 33:* Tage Bengtsson, Kungsbacka SK 7, R. Danielsson, Kristallens SK 6½, Bernhard Karlsson, Eksjö SK 5½. *Grupp 34:* Olavi Koski, Lidköpings SS 6½, B. Frithiof, Lunds SK 6, L. Örnmarker, SK Rockaden, Stockholm och N. Erlandsson, Hultsfreds SK 5½. *Grupp 35:* Lars Högselius, Kristallens SK 7½, Börje Lindström, Finspongs SK och Mats Bergström, Limhamns SK 6½. *Grupp 36:* L. Å. Schneider, Jönköpings SS 6½, Ivar Karlsson, Växjö SK 6, Roger Ljungberg, SS Manhem 5½. *Grupp 37:* Tommy Engström, Alvesta SS 6½, N. Karlsson, Norrköping och T. Viberg, Lönsboda SK 6. *Grupp 38:* T. Elkén, Åtvidabergs SK 5½, Lars Östlin, Täby SK 5, Göran Rörvall, Ludvika SK 4½. *Grupp 39:* B. Olsson, Malmö 7½ (segrare), Håkan Lennerstad, SS Manhem 7½ (80 %), B. Hayes, Norrköping 6½.

Juniorklassen

Grupp 1: Bo Wiker, Fagersta SS 6½, Tomas Lindblad, Arboga SK 5½, Bengt Wihlborn, Kirsebergs SK, Martin Goldberg, SK Fenix och Tom Wedberg, SK Kamraterna, Danderyd 5, Lars Å. Schneider, Jönköpings SS 4½.

Grupp 2: Lars Bergius, SK Kristallen 6½, Ulf Persson, SK Drott, Östersund 6, Göran Rörvall, Ludvika SK 5½, Peter Lundvall, Solna SS 5, Tommy Carlsson, Hultsfreds SK och Anders Jakobsson, Kirsebergs SK 4½.

Grupp 3: Gunnar Hedin, Farsta SK 6½, Leif Nyman, SK Drott, Östersund och Tomas Olsson, Ljungby SK 5½, Örjan Svensson, Rödeby SK, Anders Kvarby, SK Rockaden, Stockholm och Per Bohlin, Arboga SK 5.

Grupp 4: Uno Lindberg, Västerås Östra Ask 6½, Lars Frykberg, Sundsvalls SK, Leif Lundqvist, SASS och Christian Hansson, Kneippbadens SK 5½, Jöchim Retzlaff, Kirsebergs SK 5, Peter Eriksson, SK Rockaden, Stockholm 4½.

Grupp 5: Gunnar Boström, Schack 27/Kamraterna 7, Harry Schüssler, Limhamns SK och Lars E. Pettersson, Skoghalls SK 5½, Håkan Lennerstad, SS Manhem 5, Stig Hedenström, Skellefteå SK och Lennart Johansson, Kristallens SK 4½.

Grupp 6: Peder Berkell, Hägerstens SK 6 (segrare), Hans Friberg, SK Kamraterna, Trollhättan 6, Arne Johansson, Täby SK 5½, Gabriel Almroth, Uddebo SK 5, Lars G. Söderman, Hultsfreds SK och Göran Johansson, Rödeby SK 4½.

Grupp 7: Konstanty Kaiszauri, Hägerstens SK 7, Erik Alquist, SK Rockaden, Umeå 6, Anders Larsson, SS Allians, Skänninge 5, Ingvar Larsson, Lundby SS 5, Håkan Hansson, Uddebo SK och Hakon Persson, Bromölla SK 4½.

Grupp 8: Per O. Larsson, SK Drott, Östersund 6½, Bertil Anséhn, Lundby SS 6, Lars Andersson, Finja SK och Urban Eriksson, Köpings SS 5½, Kjell Haglund, Kristallens SK 5, Börje Andersson, Kallhälls SK 4½.

Finalgruppen: K. Kaiszauri 6, P. O. Larsson 4½, G. Hedin 4, Bo Wiker 3½, G. Boström 3½, L. Bergius 3, P. Berkell 2, U. Lindberg 1½.

Damklassen

Solveig Haraldsson, SS Allians, Skänninge 7, Ulla Bomgren, SASS 5½, Kerstin Johansson, Klemensnäs SK 4, Gun Karlsson, Rockadens SK, Stockholm 3, Waldy Lundqvist, SASS ½.

Flickklassen

Conny Svantesson, Vara SK 5, Heiène Andersson, Lunds SK 4½, Ing-Mari Lundqvist, SASS 3½, Eva Johansson, Alingsås SK 3, Maria Sandström, Sundsvalls SK 2, Britta Werneskog, Nässjö SK 1½, Eva Bonevier, Nässjö SK 1½.

Oldboysklassen

Georg Lenning, Schack 27 / Kamraterna 7½ (segrare), Wilhelm Udén, Göteborgs SS 7½, Gösta Lilleberg, Katrineholms SK 6½,

LITET SM-PYTT I PANNA

780 deltagare, stockholmsrekordet från 1967 slaget med 48 spelare. Antalet i klasserna (fjolårssiffran inom parentes) var: mästare 83 (92), klass I 139 (119), klass II 389 (300), juniorer 140 (121), damer 5 (9), flickor 8 (0) och oldboys 16 (20). Endast fem spelare nödgades av sjukdoms- eller familjeskäl bryta tävlingen.

— o —

Lokalerna i Folkets Hus var trevliga och lätta att orientera sig i, men för mästare och andraklassare blev det ibland litet väl mycket buller. Inte att undra på i ett folkhav med c:a 450 spelare i aktion samtidigt.

Litet trångt kunde det också bli ibland framför turneringstabellerna, men det togs med gott humör och är inte unikt för den här kongressen.

En särskild eloge skall Nässjö SK ha för serveringen. Låga priser, goda varor, flink och trevlig personal. Blivande SM-arrangörer rekommenderas att vända sig till Nässjö för att få råd om hur sådana saker skall ordnas.

— o —

Nässjö stad hade satsat ordentligt. Kontant bidrag, helt hyresfria lokaler, särskild campingplats från vilken arrangörerna fick uppbära intäkterna, skyltar med vägvisning till SM-lokalerna i snart sagt varje gathörn. Dessutom bjöd staden två gånger på flott lunch. Den första för SM-grupp och press, den andra för kongressombud och centralstyrelse.

— o —

Nässjö dominerades av SM. Affärsmännen hade ställt massor av plats till förfogande i sina skyltfönster. Sporthallen hölls öppen på alla möjliga tider. Hotell Högland ordnade nattklubb flera gånger till vår ära (?). Det vara bara stadens vädergud som krånglade och var vresig ibland.

Esse Kvarnhage, Bollebygds SK 5, Ragnar Widholm, Wasa SK 5, Gunnar Bruce, Gamleby SK 5.

Blixtturneringens finalgrupp

Åke Olsson 8, Lennart Liljedahl 7, Anders Wirgren 5½, Bo Eskilsson och Håkan Åkvist 5, Hans Ek 4½, Lennart Ljungqvist 3½, Göran Boström 3, Ulf Svankvist 2½, Sven Carlsson 1.

Stadens företag hade skänkt en mängd hederspriser. Bland privatpersoner, vilka gjort en insats för att skaffa hederspriser må särskilt nämnas Gideon Claesson, som utverkat gåvor från Huskvarna Vapenfabrik och hedersmedlemmen i Nässjö SK Alrik Backe, vilken själv ställt upp flera priser. Unikt torde vara att Nässjö boxningsklubb hörde till givarna.

— o —

Veteranerna Sven Carlsson och Bengt Ekenberg hävdade sina tätpositioner vad beträffar antalet kongresser. Detta var 39:e resp. 35:e gången de deltog.

— o —

Trots att Nässjö inte är någon storstad hade man sällan någon känsla av brist på funktionärer, vilket väl berodde på att de som fanns alla jobbade för minst två. Hedras bör särskilt Arne Svensson, C. G. Carlsson, Kurt Jonsson, Roddy Strålman, Olof Borgström, Gunnar Holmberg, Arne Lindén, Kaj Agerskog och Jan Andersson.

— o —

J. E. Ekelund var överledare och docent Erik Karlmark fungerade liksom tidigare som tävlingsläkare. Båda hyllades vid avslutningsbanketten för sina osjälviska insatser.

— o —

Bulletinredaktören Lars-Göran Ahlm såg till att arrangörer, press och SM-spelare snabbt fick tillgång till SM-gruppens partier. Den som inte var på plats men vill köpa bulletinerna kan skicka sin beställning till Schackbulletinens förlag, Box 323, 751 05 Uppsala 1.

— o —

Särskild poststämpel förekom lördagen den 11 juli (kongressdagen).

— o —

Under tävlingarna anordnades en utfärd till och visning av Lindshammars glasbruk.

— o —

Ett par funktionärer hade fått order om att ställa upp 130 nya schackspel. Döm om deras förskräckelse när de upptäckte, att svarta torn saknades i samtliga lådor. Den spjuver som tagit ut tornen och gömt dem avslöjade emellertid frivilligt sitt skurkstreck, sedan han avnjutit reaktionen.

— o —

Äpplet faller inte långt från trädet. Ulf Ekenberg vann en grupp i klass II på 8½ poäng av 9, 2½ poäng före närmaste konkurrent. Men fader Bengt vågade inte stå kvar och titta, när han i ett av telningens partier upptäckte att det fanns matt i två drag för motståndaren. Men som filosofen sa: Man kan ju inte se allt.

— o —

Värre än värst är Göran Andersson i Nässjö SK. Förra året vann han en andraklassgrupp med nio raka segrar och i år släppte han inte heller så mycket som en halv poäng i första klass. Darra månde mästarna.

— o —

Robert Danielsson, Höganäs SK, blev mästare genom åttioprocentregeln och från klass II befordrades på samma grund J. Svenningsson, Uddebo SK, Göran Andersson, Lunds SK, Erik Sjöström, Sundsvalls SK, Christer Knutsson, Växjö SK, Börje Lindberg, SK Kamraterna, Linköping och Håkan Lennerstad, SS Manhem.

— o —

Segraren i klass II, grupp 27, Kent Holmgren, Karlstads ASS, hade flera bra dagar, dock ingen bättre än den som gav 3 poäng på 50 minuter. 50 minuter var nämligen den tid det tog att vinna fredagspartiet. Medan det pågick anmälde motståndaren från föregående rond att han gav upp det avbrutna partiet utan fortsatt spel. Några minuter senare kom beskedet, att Holmgrens motståndare i sista ronden blivit sjuk och måste lämna walk over.

— o —

De nya nedflyttningsbestämmelserna fick inte så stor effekt i mästarklassen som man hade trott. Endast 11 spelare drabbades mot beräknade inemot 20.

— o —

Tävlingens troligen kortaste parti spelades i flickklassen. Så här gick det till: **1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lc4 Sd4 4. S×e5 Dg5 5. S×f7 D×g2 6. Tf1 D×e4† 7. Le2 Sf3‡.**

— o —

När detta skrives, har man ännu inte räknat ut vilken förening som har tagit årets inteckning i vandringspriset för bästa förening. Ett hastigt överslag tyder emellertid på att det är Kristallens SK.

Landsförbundets kansli har bett TfS att i detta sammanhang efterlysa pokalen, som har kommit på villovägar. Den som kan lämna upplysningar om den försvunna ombedes hänvända sig till förbundssekreterare Sture Hedberg eller till närmaste distriktsförbund.

— o —

Till nästa års SM-grupp är följande spelare kvalificerade: Börje Jansson (segrare 1968), Ulf Andersson och Åke Olsson (1—3 år 1969), Sven Göran Malmgren, Göran Sperber, Åke Carlsson, Håkan Åkvist och Felix Nordström (gruppsegrare i klass M 1970) samt Lennart Liljedahl, Ove Kinnmark, Martin Johansson, Bengt Ekenberg, Nils-Åke Malmdin och Hans Ek. Om cs inte utnyttjar sin möjlighet att placera en spelare, är också Lennart Ljungqvist kvar. Vinner någon av de nämnda det öppna mästerskapet, intas den sextonde platsen av Göran Broström. Vid eventuellt uteblivande inträder efter Ljungqvist och Broström följande spelare i angiven ordning: Sune Hjort, Zandor Nilsson, Kristian Sköld, Johnny Ivarsson, Bengt Andersson och Martin Berglund.

E. Å.

Sveriges Schackförbunds Rankinglista 1970

1. Ulf Andersson, 2. Börje Jansson, 3. Ove Kinnmark, 4. Lennart Liljedahl, 5. Martin Johansson, 6. Åke Olsson, 7. Zandor Nilsson, 8. Lennart Ljungqvist, 9. Bengt Ekenberg, 10. Nils-Åke Malmdin, 11. Hans Ek, 12. Göran Broström, 13. Sven Göran Malmgren, 14. Göran Sperber, 15. Åke Carlsson, 16. Håkan Åkvist, 17. Felix Nordström, 18. Kristian Sköld, 19. Rolf Martens, 20. Sune Hjort, 21. Johnny Ivarsson, 22. Bengt Andersson, 23. Martin Berglund, 24. Sven Platzack, 25. Bengt Hörberg.

☆

OMSLAGSDIAGRAMMET

Ställningen är från partiet Prameshuber —Hübner, Clare Benedict 1970. Det blev följande eleganta avslutning:

1. — D×g4†! 2. L×g4 e2† 3. Kg2 e1D 4. Kh3 T×g4! 5. K×g4 Tg8† 6. Kh3 De3† 7. Kh4 Lf6† 8. Uppg.

Ty 8. Kh5 Dh3 matt eller 8. T×f6 Dg5 jämte Dh5 matt.

Konstanty Kaiszauri svensk juniormästare

Kom, såg och segrade i 1970 års junior-SM gjorde rysk-polske 17-åringen Konstanty Kaiszauri, sedan fem månader bosatt i Sverige och spelande för Hägerstens Schackklubb. Sympatiskt rättfram och med en spelstil som redan vittnar om stor mognad blir han ett ypperligt tillskott till kadern av våra unge elitspelare.

Om man ser till Kaiszauris tidigare meriter, var det egentligen inte någon större överraskning att han skulle lyckas så fint i sin första större tävling i Sverige. I januari vann han i Warszawa en internationell juniorturnering med tolv deltagare före bl.a. Petkov, Bulgarien, Sznapik, Polen, Knaak, DDR, m.fl. och har delat segern med Sznapik i det polska juniormästerskapet.

Sitt verkliga genombrott som tävlingsspelare gjorde Per-Olov Larsson, Drott, Östersund, genom en välförtjänt andraplacering i finalen, och detsamma kan man nog säga om tredjepristagaren Gunnar Hedin, Farsta SK.

Kvalificeringen anordnades i år för första gången med åtta grupper, som spelade åtta ronder Monrad, och sammanlagt deltog 140 juniorer.

Bo Wiker, Fagersta, är en fin representant för dalajuniorerna, och hans seger i första gruppen kom efter en formidabel spurt, där han distanserade en lång rad kända spelare. En bra insats gjorde också Tomas Lindblad, first string i Arbogas skollag, och Bengt Wihlborn, Kirseberg. Utan nederlag i andra gruppen och en positiv överraskning blev Kristallens Lars Bergius. Hans svåraste konkurrent var utan tvekan Ulf Persson, Drott, som hamnade på andra plats efter ett nederlag i näst sista ronden mot blivande trean Göran Rörvall, Ludvika.

I tredje gruppen hade Gunnar Hedin, Farsta, likaledes svårt mot "sin" östersundare, Leif Nyman, som vann mot Hedin i första ronden. Hedin radade emellertid upp en oemotståndlig rad av ettor i fortsättningen och blev gruppsegrare före Nyman. Tomas Ohlsson, Ljungby, trea, hade bara något sämre Sonneborn än Nyman. Fjärde gruppens segerherre, Uno Lindberg, Västerås Östra, visade sig vara en kämpe av rang. Han förlorade bara ett parti och det skedde i sjätte ronden mot blivande tvåan Lars Frykberg, Sundsvall, som därmed fick bättre kvalitet än trean Leif Lundqvist, Sass. I femte gruppen blev det inga större svårigheter för Gunnar Boström, veteran från Sundsvall, numera Schack-27, Stockholm, att bli gruppsegrare för andra året. Men en eloge måste man ge 13-åringen Harry Schüssler, Limhamn, obesegrad och grupptvåa i sitt första SM. En halv Sonneborn efter och trea blev Lars Erik Pettersson, Skoghall.

Sjätte gruppen var rafflande med besked. Arne Johansson, Täby, var länge i ledningen och slog i sjätte ronden en av gruppfavoriterna, Hans Friberg, Trollhättan. Men så kom då Peder Berkell, Hägersten — sedan länge fruktad juniorspelare i huvudstaden — och gjorde rent hus i de sista ronderna och alltså etta före Friberg och Johansson. Berkells klubbkamrat Kaiszauri spelade lugnt och metodiskt till sig segern i sjunde gruppen. Största hotet, Erik Alquist, Rockaden Umeå, fick böja sig redan i första ronden men kom starkt tillbaka och blev tvåa före talangfulle Anders Larsson, Skänninge. I grupp nr 8 var P. O. Larsson, Drott, säkerheten själv och hans gruppseger odisputabel.

Finalen

Alla medtävlare tycktes på något underligt sätt hamna i skuggan av Kaiszauri i finalen. Visserligen gjordes några försök att komma honom in på livet, men Kaiszauri hade alltid någon elegant parad och kunde ofta avgöra med pjäsvinst eller något liknande på ett tidigt stadium av partierna. Om platserna närmast stod dock striden hård. Först i sista ronden bärgade P. O. Larsson andraplatsen genom seger över Hedin.

	1	2	3	4	5	6	7	8	
Kaiszauri	—	1	½	1	½	1	1	1	6
Larsson	0	—	1	½	1	0	1	1	4½
Hedin	½	0	—	1	0	½	1	1	4
Boström	0	½	0	—	½	1	1	½	3½
Wiker	½	0	1	½	—	0	½	1	3½
Bergius	0	1	½	0	1	—	½	0	3
Berkell	0	0	0	0	½	½	—	1	2
Lindberg	0	0	0	½	0	1	0	—	1½

Förutom av juniormästaren Kaiszauri erövrades mästartitlar av Larsson, Hedin och Boström, som före JSM tillhörde första klass. Till klass I flyttades Wiker, Bergius, Berkell och Lindberg.

Connie Svantesson juniormästarinna

En verklig prydnad för SM i Nässjö utgjorde klassen flickjuniorer. Det var längesedan flickor spelade i en särskild grupp — det hände 1965 vid SM i Falköping, men då var det bara fyra deltagare. Nu stod i alla fall åtta flickor på startlinjen — en av dem måste tyvärr bryta på grund av sjuk-

dom. Man hoppas förstås att klassen skall tillväxa under kommande SM — schack för flickor måste populariseras!

Connie Svantesson, Vara Schacksällskap, heter den nya juniormästarinnan. Hon är 14 år och enda flicka i klubben — men hon spelar mot grabbarna och får på så sätt fin träning. Hemma i Vara har hon tidigare vunnit i sportlovsschack och ingår i Alléskolans andra lag. Det här var hennes första större tävling, och segern visar, att Connie har blick för spelet.

En intressant uppgörelse ägde rum i näst sista ronden, då Connie efter hård kamp delade poängen med sin mest hotande konkurrent, Helène Andersson, Lund, som kom tvåa. Trean Ing-Mari Lundqvist, Sass Stockholm, förlorade mot Connie och Helène men vann mot övriga, medan fyran Eva Johansson, Alingsås, efter en stark inledning föll tillbaka mot slutet av tävlingen.

Lars Bäckström

JUNIORERNAS TRÄNINGSLÄGER

Under veckan före JSM i Nässjö tränade 33 av Sveriges och grannländernas bästa schackjuniorer schack och idrott på Lövhults Friluftsgård strax utanför SM-staden. Deltagarna bjöds på ett intensivt och omväxlande program. Man tumlade om i den inbjudande terrängen — något av det vackraste Småland har att bjuda, man möttes i hårda träningspartier och man deltog med liv och lust i schackinstruktionen.

Det visade sig vara ett gott grepp av ungdomskommittén att på nytt bjuda in juniorerna från de övriga nordiska länderna. Saevar Bjarnason, Reykjavik, Torben Knöchel, Vanlöse, Arne Monge, Ganddal, och Pertti Kirjavainen, Helsingfors, var inte bara präktiga representanter för sina länder — de var också starka spelare, som nu fick tillfälle knyta nya vänskapsband. De svenska pojkarna kom från landets alla delar. Norrbottningar och skåningar, en manstark trupp från Stockholm och så smålänningar förstås!

K. G. Dahl och Lars Holmstrand gjorde en storartad insats som schackinstruktörer. Djupa analyser omväxlade med strategiska råd och tips om hur man bör lägga upp en tävling. Som gästföreläsare infann sig Berndt Söderborg och fängslade juniorerna under det spännande temat "Stora mästare — små medel". Men det kom fler gäster. Ulf Andersson — på väg till Ungern och en internationell mästartitel — försummade ej att stanna på Lövhult ett slag. Börje Jansson — numera dubbel sverigemästare och ett föredöme inte minst ifråga om fysisk träning — delade med sig av sina kunskaper under de två sista dagarna.

En hård pärs för deltagarna blev en klocksimultan mot de tre mästarna Dahl, Holmstrand och Håkan Åkvist. Lägeretta i schack blev inte oväntat tuffingen Stefan Ivarsson, Kvidinge.

HÅRT VÄRLDSMÄSTERSKAP

Finalen om sjätte världsmästerskapet i fjärrschack har pågått sedan den 15 juli 1968. 58 partier av de 120, som skall spelas, har avslutats. Kampen om vem som skall bli Hans Berliners (Washington) efterträdare på världsmästartronen är mycket hård. Horst Rittner (Berlin, DDR) har ledningen med 7 poäng på 8 partier. H. de Carbonnel (München) har avslutat 13 partier och har 6 poäng. Därefter följer **Sture Nyman** (Ekerö) 4½ (7), D. Stern (Hanover) och N. Karker (Stuttgart) 4 (7), **J. Ljungdahl** (Hälsingborg), E. Thiele (Dresden), exvärldsmästaren V. P. Sagorovsky (Voronesh, Sovjet), J. V. Estrin (Moskva) och R. Kauranen (Jyväskylä) 3½, J. Hybl (Prag) och C. Jansen (Kruiningen, Nederländerna), 3, S. Aarseth (norrman bosatt i Barton, England), R. Sevecek (Prag) och J. V. Kellner (Hurstville, Australien) 2½ och G. K. Sanakojev (Voronesh) 1½.

Erik Larsson

S. S. K. K.

Jakobsbergs SS vann lag-SM 1969 i korrschack

Lag-SM 1969 startade den 28/11 1968 och avslutades i juni 1970:

Division 1

1. Jakobsbergs SS	20½
2. Köpings SS	18½
3. Wasa SK, Stockholm	15
4. SK 48, Kolbäck	15
5. Göteborgs Fjärr SS	13½
6. Farsta SS	13
7. Täby SK	11
8. Upplands-Väsby SS	5½

För Jakobsbergs SS spelade: L. Laurine (6—1), N. Å. Malmdin (5½—1½), J. Tähti (5—2) och A. Jansson (4—3).

Division 2

1. SJ SK, Halmstad	18
2. SK Rockaden, Sundsvall	17
3. Göteborgs Fjärr SS	13½
4. Hultsfreds SK	13
5. Köpings SS	9½
6. Vegeholms SK	8½
7. Täby SK	4½

För Halmstadsklubben spelade: S. Persson (4—2), G. Sjunnesson (4½—1½), G. Jonsson (5½—½) och E. Alexandersson (4—2).

(Forts. på sid. 179)

Ulf Andersson internationell mästare

Av JAN BERGLUND

Efter många år i träde har Sverige nu äntligen fått en titelinnehavare i schack. Ulf Andersson spelade till sig sin andra halva av en IM-titel i Marocy's Minnesturnering i Debrecen, Ungern. Ulf har varit mycket nära att klara IM-normerna ett par gånger tidigare. Även nu var han nära att sluta en ½-poäng ifrån. Men ett parti i turneringens sista rond, där Uffe släppte alla tankar på säkerhet och siktade in sig på Dr. Paolis kung, borgade för de erforderliga 8½ poängen.

Det verkar kanske förvånande att Uffe såsom icke titelinnehavare inbjöds att deltaga. Anledningen går att spåra i den uppståndelse han har väckt inom internationellt schack. Han är ung — 19 år — ser yngre ut, spelar friskt angreppsspel och dök i fjol upp som en komet från ingenstans. M.a.o. inbjudan berodde mycket på nyfikenhet. En annan bidragande orsak är att man i Ungern håller noga reda på nya lovande stormästarämnen inom schacket. T.ex. har sverigebekantingen András Adorján — silvermedaljör i junior-VM — under året matchats fram till en IM-titel. En annan lovande ungrare, som lär vara bättre ändå, är Zoltán Ribli. Han är 2,5 månad yngre än Uffe och blev även han IM i och med sitt resultat i denna turnering.

Uffe gick från början in för att spela på säkerhet. Siktet var inställt på 13 remier och 2 vinster. Efter två inledande remier kom så första vinsten. Det var Debrecens egen representant Tibor Filep, som blev utmanövrerad i ett löparslutspel. Två ronder senare blev Uffe lurad av titelaspiranten Ribli och inkasserade sin enda förlust. Programmet i mitten av turneringen var för Uffes del hårt och han staplade halvpoäng i väntan på mötena med bottengubbarna. I trettonde och femtonde (sista) ronderna fick de två jumbomännen András Ozsváth och Enrico Paoli bli de räddande änglarna.

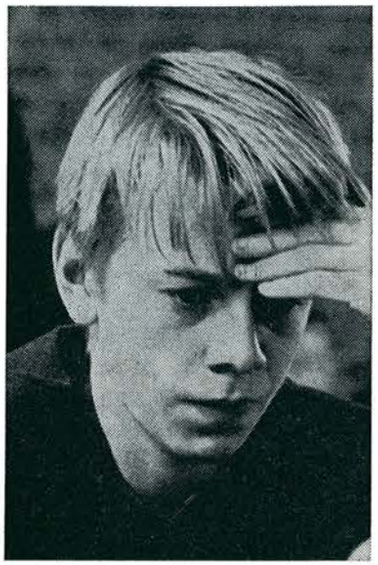
Ryssen Vlagyimir Savon var inte rädd för de berömda stormästarna utan gick tidigt loss i täten. Han spelade kraftfullt och kämpade i varje parti. Som belöning blev han tillsammans med Arthur Hennings, DDR, obesegrad. Turneringssegern fick han trots detta dela med arrangörslandets stormästare István Bilek.

Bilek som före den här turneringen enligt egen utsago låg på gränsen att inte få deltaga i årets olympiad spelade definitivt

Den 38-årige stormästaren Istvan Bilek har i och med denna turneringsseger kvalificerat sig för årets ungerska olympialag.

Foto: Jan Berglund

Ulf Andersson
vann titeln i stark spurt

till sig en plats i representationslaget. Med sex vinstpartier i en turnering, som dominerades av stormästarremier visade han den rätta gnistan. Gnistan tändes efter den — om man angriper problemet från den skrockfulla sidan — onödiga förlusten mot Gufeld. Bilek var på väg till spellokalen när han upptäckte att han hade glömt sina solglasögon på hotellet. Den modige Bilek trotsade all skrock — som menar att det innebär otur att vända om efter något — hämtade sina solglasögon och förlorade naturligtvis det viktiga mötet. I ren ilska kom Bilek igen och vann tre raka, vilket ingen annan gick iland med. Hans partier var hela tiden väl uppbyggda och laddade med otaliga offervarianter.

Ribli spelade aggressivt och intressant schack. Att han satsade hårt i samtliga partier resulterade visserligen i två förluster men i gengäld tillräckligt med vinster för en tredjeplats.

De två ryssarna Eduárd Gufeld och Alexander Zaitsev var inte lika säkra som man är van att se ryssar. Zaitsev förlorade mycket på sin snabbhet. Han anser att 1½ timmes betänketid per parti är lagom. P.g.a. detta (?) missade han i hastigheten en del varianter och poäng.

Förutom Uffe och Ribli blev också polacken Andrzej Sydor IM. Han började med sju remier innan han tog 3 fina skalper — Zaitsev, Osváth och Ribli — på fyra ronder. Därmed hade han råd med förlusten mot Gufeld i sista ronden.

Turneringens negativa överraskning var den ungerske stormästaren Levente Lengyel som hamnade under 50 %. Måhända var turneringen bara ett ointressant mellanspel för hans del.

Turneringens andra västlänning, Dr. Paoli, Italien, var tydligen inte tillräckligt tränad för uppgiften. I de två första ronderna spelade han upp klara vinstställningar — mot Hennings och Osváth — men kunde inte fullfölja. De 2 poängen förvandlades till ½. Den psykologiska knäcken av detta och en under turneringen uppsvullnande fot betydde jumboplats.

Till turneringens bästa partier räknades mötena Dely—Paoli och M. Kovács—Zaitsev.

Till turneringens clown utnämndes Gufeld. Han hade alltid nya upptåg för sig och bidrog starkt till att skapa en glättig atmosfär bland deltagarna. När t.ex. "Das Kind" — funktionärernas namn på Uffe — hade vunnit ett parti kom Gufeld genast stickande med rysk konfekt som belöning. Konfekten utdelades också ibland som mutor. T.ex. när det saknades en spelare runt bridgebordet mutade han Uffe med konfekt för att få låna mig. När någon saknade något, t.ex. en slips, klocka el. dyl. var det bara att vända sig till Gufeld. I något obevakat ögonblick hade han "tagit reda" på det saknade.

Att Uffe numera räknas till de stora schackspelarna vet vi ju. Speciellt ryssarna är intresserade av hans framfart. Ett bevis på detta är den inbjudan Uffe fått att spela en ungdomsmatch Sovjet—Europa. Tyvärr är deltagande där otänkbart p. g. a. att matchen sammanfaller med olympiaden.

Att ryssarna skulle vara rädda för att möta Uffe är naturligtvis att ta i. Men att man har respekt för honom är fullt klart. Om följande episod är ett bevis på denna respekt eller en ren tillfällighet vet bara Zaitsev.

Under första ronden inhandlade jag två ungerska spelöppningshäften, som såg intressanta ut. Kanske var Zaitsev orolig för sitt parti med Uffe i andra ronden och anade någon listig fälla. Efter första rondens slut gjorde nämligen den ryske stormästaren exakt samma inköp.

Hur kände sig Sveriges f.t. bäste schackspelare efter vinsten i sista ronden.

— Jag kände mig som en avslagen pilsner, förklarade Uffe. Det var en fruktansvärd nervspänning de sista dagarna. Till råga på allt förlängdes den i och med det österuropeiska systemet med en fri dag före sista ronden. Nu skall det bli skönt att kunna spela ut i turneringen i Sombor. Det är värre än man tror att jaga en viss poängsumma, även om den inte är så hög.

DEBRECEN 1970

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	S:a
1-2	István Bilek, Ungern	GM	—	½	1	0	1	½	½	½	½	1	½	½	1	½	1	1	10
1-2	V. Savon, Sovjet	IM	½	—	½	½	½	½	½	½	½	1	1	½	1	1	1	½	10
3-4	Zoltán Ribli, Ungern	IM*	0	½	—	½	½	1	0	½	½	1	½	½	½	1	1	1	9
3-4	E. Gufeld, Sovjet	GM	1	½	½	—	0	½	1	½	½	½	½	½	½	½	1	1	9
5-8	A. Zaitsev, Sovjet	GM	0	½	½	1	—	½	0	½	0	1	½	1	1	½	1	½	8½
5-8	Ulf Andersson, Sverige	M	½	½	0	½	½	—	½	½	½	½	½	½	½	1	1	1	8½
5-8	Andrzej Sydor, Polen	IM*	½	½	1	0	1	½	—	½	½	½	½	½	½	½	1	½	8½
5-8	A. Hennings, Österyskl.	IM	½	½	½	½	½	½	½	—	½	½	1	1	½	½	½	½	8½
9	Péter Dely, Ungern	IM	½	½	½	½	1	½	½	½	—	0	½	½	½	½	½	1	8
10	L. M. Kovács, Ungern	IM	0	0	0	½	0	½	½	½	1	—	0	1	1	½	1	1	7½
11-12	Enver Bukic, Jugosl.	IM	½	0	½	½	½	½	½	0	½	1	—	½	½	½	0	1	7
11-12	L. Lengyel, Ungern	GM	½	½	½	½	0	½	½	0	½	0	½	—	½	½	1	1	7
13	L. Liptay, Ungern	M	0	0	½	½	0	½	½	½	½	0	½	½	—	½	1	½	6
14	Tibor Filep, Ungern	M	½	0	0	½	½	0	½	½	½	½	½	½	½	—	0	½	5½
15	A. Ozsváth, Ungern	M	0	0	0	0	0	0	0	½	½	0	1	0	0	1	—	1	4
16	Enrico Paoli, Italien	IM	0	½	0	0	½	0	½	½	0	0	0	0	½	½	0	—	3

* titeln endast för denna turnering

(Forts. från sid. 176)

Oldboysfinalen 1969:

	1	2	3	4	5	6	7	8	S:a
1. Elis Hugolf, Enskede	—	½	1	½	1	1	1	1	6
2. Ernst Ellerot, Lindome	½	—	½	1	1	½	½	1	5
3. Wilhelm Udén, Göteborg	0	½	—	½	½	1	½	1	4
4. Gustaf Backström, Skoghall	½	0	½	—	½	1	1	0	3½
5. Bertil Särnå, Lidköping	0	0	½	½	—	1	½	0	2½
6. M. Freijd, Skara	0	½	0	0	0	—	1	1	2½
7. Robert Ahlqvist, Uppsala	0	½	½	0	½	0	—	1	2½
8. Torsten Lindberg, Prässebo	0	0	0	1	1	0	0	—	2

Övriga färdiga turneringar:

1:55 1. Yngve Larsson, Kumla, 2. Bengt Nilsson, Norrköping, 3. Tomas Carnstam, Lund. *2:46* 1. Ole Hasund, Södertälje, 2. Mats Jonsson, Stockholm. *2:47* 1. Oscar Niklasson, Hägersten, 2. Styrbjörn Björner, Vänersborg. *2:53* 1. Lars Friberg, Stockholm, 2. L. Å. Schneider, Jönköping. *2:55* 1. Ragnar Ahlberg, Uppsala, 2. Kurt Schultzberg, Vansbro. *2:57* 1. Valter Jonson, Huskvarna, 2. Tryggve Karlström, Lund. *2:59* 1. Olof Kindh, Skövde, 2. Fred Sundin, Jakobsberg. *3:67* 1. Erik Fasth, Stockholm och Einar Lindström, Forsa. *3:79* 1. Hans Friberg, Trollhättan, 2. Kenth Sandéhn, Vartofta. *3:81* 1. Håkan Johansson, Tranås, 2. Börje Larsson, Kalmar. *3:83* 1. Roland Johansson, Skövde, 2. Eric Svensson, Växjö. *3:87* 1. P. O. Bladh, Växjö, 2. Nils Nordin, Stockholm. *3:90* 1. Anders Nilsson, Klippan och Arne Sturesson, Hägersten. *3:92* 1. Bengt Palm, Göteborg, 2. Sven Johansson, Bankeryd. *3:93* 1. Roland Kjell, Göteborg, 2. J. Pletiens, Hallstahammar. *3:94* 1. Gunnar Johansson, Täby, 2. Lars Eriksson, Gamleby. *3:95* 1. Håkan Hansson, Limmared och Björn Olovsson, Torsby. *3:96* 1. Knut Rang, Malmö, 2. Erik Larsson, Degerhamn. *3:2* 1. Bengt Roggentin, Saltsjöbaden, 2. K.-G. Karlsson, Bullaren.

Avgifter till de svenska turneringarna:

Klass SM och M	kr. 20:—
Klass 1 (nio spelare)	kr. 15:—
Klass 2 (sju spelare)	kr. 12:—
Klass 3 (sju spelare)	kr. 10:—

I SM-gruppen och M-klassen startar nya turneringar sept.—okt. 1970 (senaste anmälningsdatum: 15/9) medan i klasserna 1—3 nya grupper startar kontinuerligt, så snart tillräckligt antal spelare anmält sig.

SSKK:s resultatbulletin utkommer i månaderna med jämna nummer och kostar för tiden 1/7 -70—30/6 -71 kr 5:—. Alla avgifter till postgiro 5 20 52, A. E. Axelson, Linköping.

Nordiskt nytt

Westerinen suverän

Turneringen om Finlandsmästerskapet spelades i Helsingfors under tiden 29.5—14.6 och slutade med en fantastiskt överlägsen seger av Westerinen med 13½ av 14 partier. Han spelade inte i samma mån på förvecklingar som tidigare, utan sunt positionellt. Endast mot Ketola uppstod det en mycket tillspetsad situation, där Westerinen offrade ett helt torn och i gengäld fick ett starkt fribondepar i centrum. Partiet tilldelades andra skönhetspriset, medan Tuomainen fick det första för partiet mot Venäläinen. Om andra priset var kampen ända till slutet mycket hård. I turneringens början såg det ut som Venäläinen skulle bli överlägsen tvåa, men mot slutet lyckades honom ingenting. Havansi, som började svagt, visade den största uthålligheten och kom i målet som andra man tätt före klungan Kanko, Kiviaho, Lahti som delade tredje till femte priserna. Slutställningen lyder så här: H. Westerinen 13½, E. Havansi 9, I. Kanko, A. Kiviaho och A. Lahti 8½, I. Sarén och U. Venäläinen 7½, P. Ahonen 7, R. Gostowski 6½, M. Rantanen och Jorma Äijälä 6, K. Kivipelto 5, I. Tuomainen 4½, K. Ketola och P. Morant 3½. I damernas mästerskap segrade som vanligt Sirkka-Liisa Vuorenpää övertygande med 5 poäng av 5 möjliga. Här två trevliga Westerinen-partier:

Franskt 1. r. 29.5. -70. **H. Westerinen—M. Rantanen** 1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Lb4 5. e×d5 e×d5 (Det teoretiska 5. — D×d5 är säkerligen bättre även om den inte ger svart bättre spel, vilket man en tid trodde.) 6. Ld3 0—0 7. Se2 Te8 8. 0—0 c6 9. Sg3 h6 10. Ld2 (Svart står inte dåligt, men dock något passivt. Han borde ha tänkt på kungsflygelns säkerhet och på möjligheten att genom avbyten minska vits angreppsmöjligheter. I stället spelar Rantanen lungt på minoritetsangrepp på damflygeln, men förfarandet tar för mycket tid och hinner inte det minsta störa vits truppkoncentration på kungsflygeln.) Lf8 11. h3 b6 12. Df3 Sa6 13. a3 Sc7 14. Ta—e1 Le6 15. Sc—e2 c5 16. c3 a5 17. Sf4 c4 18. Lc2 b5 19. Sf—h5 Le7 (Härefter följer en känd standardkombination, vi känner bl.a. från partierna Steinitz — Lasker, London 1899 och K. Richter — Alexandrescu, München 1936. Men andra drag hjälper inte heller i längden.) 20. S×g7! K×g7 21. L×h6†! K×h6 22. Df4† Kg7 23. Dg5† Kh8 24. Dh6† Kg8 25. Sh5 Uppgivet.

Franskt 8. r. 6.6. 1970. **H. Westerinen—I. Kanko** 1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 c5 4. Sg—f3 Sc6 5. Lb5 Sf6 6. e×d5 S×d5 7. 0—0 Le7 8. d×c5 L×c5 9. Se4 Le7 10. c4 Sc7 11. Lc6† b×c6 12. Da4 Lb7 13. Td1 Dc8 14. Lf4 0—0 15. Ld6 Te8 16. L×e7 T×e7 17. Sd6 Db8 18. Sg5 Se8 19. Dc2 f5 20. c5 h6 21. Sf3 Dc7 22. Dc4 Kh7 23. Td2 Sf6 24. Te1 Sd5 25. Td—e2 Lc8 26. Dh4 Tb8 27. S×f5 e×f5 28. T×e7 S×e7 29. T×e7 T×b2 30. g3 Tb1† 31. Kg2 Db8 32. Df6 Uppgivet. Westerinen har framtvingat vinsten med enkla positionella medel. Ett logiskt parti.

Eero Böök

LAHTI VANN I NÅDENDAL

Den vartannat år återkommande öppna tävlingen var i år anordnad i fyra klasser och sammanlagt startade sextiofyra spelare. I mästarklassen segrade Aki Lahti på 5½ poäng, 2—3) blev Åke Olsson och J. Sorri på 4½, 4) Erik Lundin 4, 5) K. E. Gannholm 3½, 6) P. Palmo 3, 7) E. Aaltio 1½ och 8) T. Nurminen 1½ poäng.

UTLANDET

Caracas (Venezuela) Den tjeckiske stormästaren Kavalek segrade i den starkt besatta turneringen i Caracas, där bl.a. åtta stormästare och fyra internationella mästare deltog. Juniorvärldsmästaren Karpov placerade sig bland de främsta och erövrade därmed stormästartiteln. Även isländaren G. Sigurjonsson gjorde en lyckad insats.

Poäng för de bäst placerade: Kavalek 13 (av 15), Stein och Panno 12, Benkö, Ivkov och Karpov 11½, Parma och Sigurjonsson 10.

Havirov Stormästaren Hort vann det tjeckiska mästerskapet, där 16 spelare deltog. Han vann tio partier och remiserade fem. Resultat för de främsta: Hort 12½, Jansa och Smejkal 11½, Pribyl 11. Dessa fyra jämte Dr. Filip är kvalificerade för olympialaget.

Karlsbad Västtyskland vann landskampen mot Tjeckoslovakien med 10½ — 9½. Matchen var dubbelrondig och gick över 10 bord.

Skopje I Skopje spelades i juni månad den 4:e Solidaritetsturneringen. Tävlingen var av kategori IA med tio stormästare i fältet. De båda ryssarna Taimanov och Vasjukov delade de två främsta platserna. Av hemmaspelarna gjorde den mindre kände Marovic det bästa resultatet, medan stormästarna

Distriktsnytt

Nordvästra Skåne

Distriktsmästerskapet

Segrare blev Bengt Ekenberg 5 poäng, 2. E. Fasträm 4 poäng (SB=12,5), 3. S. Ivarsson 4 poäng (SB=12), 4. M. Hylén 4 poäng (SB=11,5), 5. H. Hovberg 4 poäng (SB=10,5), 6. U. Andersson 4 poäng (SB=10,25). Därefter följde: J. Ljungdahl, C. Frankovic 3½, U. Ekenberg 3.

Snabbschack-DM

Finalgrupp A: 1. Harald Nilsson 4, 2. J. Ljungdahl 3½, 3. J. Bengtsson 2½, 4. G. Petersson 2, 5. M. Hylén 1½, 6. R. Lundqvist 1½.

Finalgrupp B: 1. S. Ivarsson 4½, 2. S. Kjellander 4, 3. U. Ekenberg 2½, J. Laestander 2, A. Qvist 1, B. Andersson 1.

Stockholm

Träningsturneringen inför SM-tävlingarna samlade 40 deltagare och spelades i sju ronder enligt Bergers system.

Klass M grupp 1: 1—2) G. Hedin, Farsta och Åke Olsson, Wasa 5½, 3) O. Appelqvist, Solna 4½.

Gligoric, Matulovic och Matanovic var i dålig form. Reshevsky misslyckades helt och nådde inte upp till 50 %.

Slutställning: Taimanov och Vasjukov 11, Gheorghiu 10, Marovic 9, Balasjov 8½, Forintos, Gligoric, Matulovic 8, Browne och Matanovic 7½, Reshevsky 7, Janosevic och Sofrovski 5½, Barczay 5, Nicevski 4½, Panov 4.

Solingen Matchen mellan Bent Larsen och Lubomir Kavalek vanns överlägset av den danske stormästaren med 6—2.

Warna (Bulgarien) En turnering av kategori IIA har spelats här med 15 deltagare, varav 4 stormästare och 7 internationella mästare. Det blev en klar seger för den unge jugoslaven Albin Planinc, som med detta resultat och med sin seger i fjol i Ljubljana kvalificerat sig för stormästartiteln. Resultat för de främsta: Planinc 10½, Popov 9, Tringov 8½, Bilek, Kirov, Padevski och Radulov 8.

Wien Stadsmästare för Wien blev Steiner med 13 poäng före Holaszek 12½ och Dückstein 12.

Klass M grupp 2: 1) K. Kaiszauri, Hägersten 5, 2—3) C. Moffat, Södra och R. Nyström, Wasa 4½.

Gruppsegrare i klass I blev C. Sahlberg, Hägersten och U. Karlsson, Kristallen.

Skåne

Skånes Skol-DM har spelats i Hässleholm, där 40 skolungdomar ställde upp i de olika klasserna. Klass A vanns av svenske juniormästaren Anders Wirgren, medan Lars Andersson, Hässleholms Tekniska skola, efter en hård strid vann en välförtjänt seger i klass B. Klasserna C och D vanns av Olle Persson, Österportskolan, Ystad, resp. Harry Schüssler, Bergaskolan, Limhamn.

Klass A: Åtta deltagare. 1) Anders Wirgren, Katedralskolan, Lund, 5½ p, 2) Bengt Wihlborn, Kjällängsskolan, Malmö, 4½ p, 3) Lars Tegård, Hässleholms Tekniska skola, 4½ p.

Nordskåne

De årligt återkommande förbundsmatcherna mellan Nordskånes SF och Blekinge SF spelades i år i Bromölla. Seniormatchen vanns av Blekinge SF med 15—10, som därmed tog andra raka inteckningen i Norra Skånes vandringspris. Genom seger i matchen för Äldre Juniorer med 3—2 tog också Blekinge SF tredje och avgörande inteckningen i Kristianstadsbladets vandringspris. Matchen för Yngre Juniorer vanns dock av Nordskåne med 5½—4½. För denna matchen fanns emellertid inget vandringspris uppsatt, men däremot ett av framlidne redaktör Folke Thynell, vilket gäller sammanligt för såväl Äldre Juniorer och Yngre Juniorer. Nu slutade dock denna matchen 7½—7½.

Nordskånes SF—Blekinge SF 10—15. Resultat på de fem första borden: Knut Arnstam—Bertil Jönsson 0—1, Fred Johanesson—Alvar Johnsson remi, Assar Bergdahl —Ingvar Johnsson 1—0, Torsten Göransson —Berndt Andersson 0—1, Berne Lundberg —Franz Steinbrecher 0—1.

När Nordskånes Schackförbund höll sitt årsmöte i Lönsboda, beslöt man att celebrera förbundets 35-åriga tillvaro med anordnandet av sanktionerade turneringar i klasserna I och II. Dessa kommer att förläggas till Kristianstad, där man samtidigt anordnar en juniortävling, varvid internationella junioråldern (20 år) tillämpas. Bland de "tunga besluten" märktes också införandet av ett distriktsmästerskap i snabbschack.

PARTIER

FRÅN SM I NÄSSJÖ

Nr 72. DAMGAMBIT

Börje Jansson	Bengt Ekenberg
Uppsala ASS	Hälsingborgs SS

1. d4 e6 2. Sf3 d5 3. c4 c6 4. Dc2

Börje Jansson undviker såväl den antagna damgambiten i dess skilda skepnader som Meranerförsvaret. I stället får han emot sig en Stonewall och tycks trivas väl med den.

4. — f5 5. g3 Sf6 6. Lg2 Le7 7. 0—0 0—0 8. Sbd2 De8

Efter 8. — Sbd7 9. c×d5 skulle svart nödgas slå igen med c-bonden, då f5 annars kommer i slag. Men De8 hör till systemet.

9. Se5 Se4 10. Sdf3 Sd7 11. Sd3

Vit har på omvägar uppnått det i Holländskt parti alltid för en springare värdefulla fältet f4. Jämför 1. d4 f5 2. g3 e6 3 Lg2 Sf6 4. Sh3.

11. — g5

För ett angrepp av detta slag har svart inte resurser. Mera ställningsmässigt synes 11. — Sdf6 jämte Ld7 och Tae8 samt eventuellt Dh5 vara.

12. Sfe5 S×e5 13. d×e5 g4 14. Lh6 Tf7 15. f3 g×f3 16. e×f3 Sc5 17. Sf4 Lf8 18. L×f8 D×f8 19. Tac1 Sa6 20. Tfd1 Dc5† 21. Kh1 d×c4

Svart har inga goda drag. Efter t.ex. 21. — D×c4 22. Dd2 blir hotet Sh5 snabbt avgörande.

22. Sh5! D×e5

Eller 22. — Sb4 23. Td8† Tf8 24. Dd2! **23. Td8† Tf8 24. T×f8† K×f8 25. Dd2 Kf7**

På 25. — f4 vinner 26. T×c4 och på 25. — Dc7 26. Dh6† Ke8 27. Sf6† Ke7 28. Dg7†. Efter 25. Ke8 avgör 26. Td1 Dc7 27. Dg5.

26. Dh6 Dh8 27. Td1 Sc7 28. Td8! Se8 29. f4!

Svart är nästan i dragtvång. T.ex. 29. — Dg8 går inte för 30. T×e8, b-bonden kan inte röras för L×c6 och drag med a-bonden skulle snart ta slut. Återstår att gå med tornet fram och tillbaka på b8 och a8, men då avgör vit genom Lf3 jämte Sg7 och Lh5†. 29. — Ke7 30. Dg5† Kf7 31. Lf3 h6 32. Dh4 bringar heller ingen bot mot hotet Sg7. T.ex. D×b2 **33. Sg7 S×g7 34. Lh5† S×h5 35. D×h5†** o.s.v.

29. — D×b2 30. D×h7† Sg7 31. h3 Ke7 32. Dg8 e5 33. Df8† uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Nr 73. FRANSKT

Johnny Ivarsson	Bengt Ekenberg
Örebro SS	Hälsingborgs SS

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Le7 5. e5 Sfd7 6. h4

En uppfinning av Aljechin. Länge ansågs bondeoffret oantagbart, men senare ryska analyser med tillägg av bl.a. Bent Larsen har rubbat denna uppfattning.

6. — L×g5

Den klassiska fortsättningen är det numera sällan spelade 6. — a6 7. Dg4. Vanligare är 6. — c5, 6. — f6 eller 6. — h6.

7. h×g5 D×g5 8. Sh3 De7 9. Dg4

I den nu aktuella varianten förekommer 9. Sf4 a6 10. Dg4 g6 11. 0—0—0 Sb6 12. Ld3 Sd7 13. Th6 Sf8.

9. — g6

Eller 9. — f5 10. Dh5† g6 11. Dh6 Sf8 12. Sf4 c6.

10. 0—0—0 Sc6!

Bent Larsens drag för skyndsamt motspel på damflygeln utan uppluckring av den egna ställningen.

11. Sf4 Sb6 12. Ld3 Ld7

13. Th6

Ej 13. L×g6 f×g6 14. S×g6 Dg7 15. Dh5 D×g6 16. D×g6 h×g6 17. T×h8† Kf7.

Inte heller 13. S×g6 f×g6 14. L×g6† Kd8 15. L×h7 Sc4! 16. Lg6 (16. Lg8 Db4!) T×h1 17. T×h1 Kc8 18. Th8† Sd8 ger vit ersättning för den offrade pjäsen.

13. — 0—0—0 14. Tdh1? Db4

Bättre än 14. — S×d4 15. S×g6 f×g6 16. D×d4.

15. Sfe2

Ej 15. Sce2 Sa4.

15. — S×e5 16. Df4 Sec4 17. Sd1 f5 18. T×h7 T×h7 19. T×h7 Tg8 20. Dh6 c6 21. b3?

Självmordsdrag! Men det finns ingenting som kan ge vit någon chans. Bäst är kanske 21. L×c4 S×c4 22. c3 men inte 22. T×d7 K×d7 23. Dh7† Kd6 24. Dh2† e5!

21. — g5 22. Sec3 Da3† 23. Uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Nr 74. SICILIANSKT

Lennart Liljedahl	Börje Jansson
Ulricehamns SK	Uppsala ASS

1. e4 c5 2. Sc3 Sc6 3. g3 g6 4. Lg2 Lg7 5. d3 d6 6. f4 e6 7. Sf3 Sge7 8. 0—0 0—0 9. Se2

Vit undviker den vanliga metoden med Le3, Dd2 och Sd1. Textdraget ger utan förberedelse upp fältet d5 och det är förvånande, att Börje Jansson inte omedelbart spelar 9. — d5.

Det kan nämnas att i denna ställning, dock med ringa framgång för vit, har försökts 9. h3 Tb8 10. g4 f5.

9. — f5 10. c3 Tb8 11. Le3 b6 12. Tb1 d5 13. e5 Dd7 14. Lf2 a5 15. b3 La6 16. a3 Sa7

Svart har uppnått en god ställning, men frågan är vilket syfte han har med textdraget. 16. — Tfc8 förefaller att mera motsvara ställningens fordringar.

17. b4! Tbc8

Nu uppger svart frivillgt b-linjen, som snabbt och effektivt kan öppnas av vit.

18. Dd2 h6 19. b×c5 b×c5 20. Tb6 Tc6 21. Tfb1 Tfc8?

Vit har plötsligt fått initiativet på den damflygel, som brukar vara svarts arbetsplats i sicilianskt. Textdraget ger vit en bonde, men alternativen 21. — Dc8 eller 21. — Lc8 ser inte heller vidare tilltalande ut.

22. L×c5 T×c5 23. T×a6 Sec6

Nu kommer Tc5 i kläm och Sa7 är undanskuffad. Något bättre hade väl 23. — T8c7 varit.

24. Tab6 Lf8 25. Db2 a4 26. d4 Tc4 27. Tb7 Tc7 28. T×c7 D×c7 29. Sd2 Sa5 30. S×c4 S×c4 31. Db8 D×b8 32. T×b8 Sc6 33. Ta8 S6a5 34. Sc1 Kf7 35. Lf1 L×a3 36. Sa2 uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Nr 75. NIMZOINDISKT

Sune Hjort	Ove Kinnmark
Sundsvalls SK	SS Manhem

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 0—0 5. Ld3 c5

Vanligen spelas här 5. — d5 6. Sf3 c5 7. 0—0. Vit skulle nu med 6. a3 c×d4 7. a×b4 d×c3 8. Sf3 kunna erbjuda ett bondeoffer som anses vara chansrikt.

6. Se2 d5 7. 0—0 Sc6 8. c×d5

Ger svart alltför lätt ett fint figurspel. 8. a3 borde ha spelats.

8. — e×d5 9. d×c5 L×c5 10. b3 a6 11. Lb2 La7! 12. Tc1 Te8 13. h3?

Vit, som redan står betydligt sämre, har inte tid med sådana drag. Lb2 är ineffektiv och en metod att lätta på trycket kunde därför vara 13. La3 med avsikten Sc3—a4—c5.

13. — Dd6 14. Te1?

Här måste 14. Dd2 spelas.

14. — T×e3! 15. f×e3 L×e3† 16. Kf1

På 16. Kh1 följer 16. — Sg4 med matthot på h2. Springaren kan inte slås för matt genom 17. — Dh6.

16. — Dh2 17. Sf4 Dg1† 18. Uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Från mästarklassen

Nr 76. FRANSKT

Håkan Åkvist	**Tore Danielsson**
Eksjö SK	SK Allians, Skänninge

1. e4 e6 2. d3

Ett bra sätt att undvika de vanliga varianterna i franskt. Efter partiet erkände svart oförbehållsamt att han inte kände till systemet, vilket förklarar en del inexakta drag.

2. — d5 3. Sd2 Sf6 4. Sg—f3 c5

En god idé är 4. — Sc6 med avsikten 5. — d×e4 och 6. — e5.

5. g3 Sc6 6. Lg2 Le7 7. 0—0 0—0 8. Te1 Dc7 9. e5 Sd7 10. De2 b6

För passivt. Riktigt är 10. — b5.

11. h4 Lb7 12. Sf1 Tae8

Svart förbereder f7—f6, men vit hinner utnyttja fristen till några aktiva drag.

13. Lf4 b5 14. S1h2 Db6 15. Lh3 Kh8 16. Dd2 Sd8 17. h5 f5

Nu kunde 17. — f6 med fördel besvarats med 18. h6.

18. d4

Naturligtvis vore 18. e×f6 e.p. ett misstag p.g.a. svaret 18. — g×f6.

18. — Sc6 19. c3 c×d4 20. S×d4 S×d4 21. c×d4 Tc8 22. Sf3 a5 23. Tec1 Tc4?

Ett feldrag som ger vit ett viktigt tempo. Riktigt var 23. — Tc1†.

24. Lf1 T×c1 25. T×c1 Tc8 26. T×c8† L×c8 27. Lg5! Lf8

Ett lika nödvändigt som tråkigt drag. Efter 27. — L×g5 28. D×g5 hotar främst 29. De7, men även 29. h6. 27. — Lb4 besvaras med 28. Df4 följt av 29. Dh4.

28. h6 b4 29. h×g7† L×g7 30. Le7 Sf8

Svarts dam är hopplöst avlänkad från kungsflygeln och det är mycket riktigt där avgörandet faller.

31. Dg5 Sg6 32. Lc5 Dc7 33. Ld6 Db6

33. — Dd7 strandar på 34. Lb5! Df7 35. Dd8† Dg8 36. D×a5.

34. Dh5 Dd8 35. Sg5 Dg8 36. Lb5!

Därmed aktiverar vit ytterligare en pjäs och mot hotet 37. Le8 har svart inte något försvar.

36. — Lf8 37. Le8 L×d6 38. Sf7† uppg.

Anm. för TfS av
Håkan Åkvist

Nr 77. BENONI

Jaan Eslon	**Åke Carlsson**
Falköpings SS	Lundby SS

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. Sc3 e×d5 5. c×d5 d6 6. e4 g6 7. Lf4 a6 8. a4 Lg7 9. Ld3 0—0 10. Sge2

Det system som vit här använder i sitt 9:e och 10:e drag är så passivt att det är på gränsen till feldrag. 9. Sf3 och 10. Le2 måste vara det rätta.

10. — Te8 11. 0—0 Dc7 12. h3 Sbd7 13. Lc2 Tb8 14. a5 b5 15. a×b6 e.p. T×b6 16. b3 Tb4 17. Tc1

Förfelat vore 17. Sa2 på grund av 17. — S×e4.

17. — a5 18. Te1 La6 19. Dd2 Se5!

Detta drag tarvade noggrann beräkning av de följande förvecklingarna, där svart måste vara beredd att offra kvalitet i flera olika varianter.

20. Le3 c4! 21. f4 Sd3 22. L×d3 c×d3 23. Sd4

Efter 23. Sa2 följer 23. — Db7 24. S×b4 S×e4 med lätt vinst.

23. — Db7 24. Lf2 Sd7 25. e5

Efter 25. Sc6 spelar svart 25. — T×b3 26. S×a5 Tb2 27. S×b7 T×d2 28. S×d6 T×f2! och vinner.

25. — d×e5 26. Sc6 T×f4 27. S×a5

27. D×f4 utfaller till svarts fördel.

27. — T×f2! 28. D×f2 Db6 29. D×b6 S×b6 30. Tcd1 f5

De svarta fribönderna avgör nu snabbt. **31. Sc6 e4 32. Sa4 S×d5 33. Kh2 Tc8 34. Sa5 Sc3 35. Uppg.**

Anm. för TfS av
Åke Carlsson

Nr 78. SICILIANSKT

Sven Göran Malmgren	**Rolf Lekander**
SK Kamraterna, Göteb.	Växjö SK

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 Sbd7

Vanligen spelas här 6. — e6. Textdraget råkade i vanrykte i början av 60-talet men torde trots allt vara fullt spelbart.

7. Lc4 Da5 8. Dd2 e6 9. Lb3 b5 10. 0—0—0 Lb7 11. The1 0—0—0!

Just detta drag räddar antagligen varianten. Tidigare spelade man 11. — Tc8, 11. — Sc5 eller 11. — Le7, men åtminstone de båda förstnämnda dragen är numera mer eller mindre vederlagda: 12. e5! jämte offer på e6.

12. a3!?

Med avsikten f2—f4—f5. Lugnare och även sundare är 12. f3, som leder till hård positionell kamp. Det är dock inte vad man drömmer om i första ronden med ytterligare ett parti att spela samma dag...

12. — Le7 13. Kb1 Kb8 14. f4 h6?

En tempoförlust som svart inte kan kosta på sig. Som Lekander senare påpekade, borde han ha spelat 14. — Sc5, som tämligen forcerat hade lett till ett remibetonat (?) tornslutspel: 15. f5 (vad annars?) Sf×e4 16. S×e4 D×d2 17. L×d2 L×e4! 18. f×e6 (inte 18. T×e4? S×e4 19. Sc6† Kc7 20. S×e7?? — springaren kommer ju inte ut) S×b3! 19. T×e4 S×d4 20. T×d4 f×e6 21. Lb4 e5 22. Td5 Thf8 23. L×d6† L×d6 24. T×d6 T×d6 25. T×d6 Tf1† 26. Ka2 Tf2 etc.

15. L×f6 S×f6 16. f5 e5 17. Sf3 Thf8

18. g4!

Trots sin goda ställning måste vit spela energiskt, eftersom svart hotade 18. — Tc8 jämte ev. T×c3.

18. — Tc8?

Även om 18. — S×g4 hade lett till för vit gynnsamma förvecklingar, var det dock det mindre onda: 19. Tg1 (däremot inte 19. Dg2? h5! 20 h3 Sh6 21 D×g7 S×f5!!) och nu

1) 19 — Sf6 20. T×g7 b4 (svart måste angripa vits e-bonde; alternativen Db6 eller Dc7 är inte lockande) 21. Sd5! S×e4 (?) 22. De1 L×d5 23. T×d5 med pjäsvinst.
2) 19. — h5 (!) 20. h3 Sh6 21. T×g7 S×f5 22. T×f7 med fördel för vit.

19. g5 h×g5 20. S×g5

Svart förlorar nu bonde utan kompensation, och därmed är partiet naturligtvis avgjort.

20. — Se8 21. S×f7 Db6 22. Sg5 Th8 23. Se6 a5 24. Sd5 L×d5 25. L×d5 b4 26. a×b4 a×b4 27. Tg1 Sc7 28. T×g7 S×d5 29. D×d5 T×h2 30. T×e7 b3 31. D×b3 D×b3 32. c×b3 Tcc2 33. T×d6 T×b2† 34. Kc1 Tbc2† 35. Kd1 Tc8 36. Td8 Th1† 37. Ke2 Th2† 38. Kf3 uppg.

Anm. för TfS av S. G. Malmgren

Nr 79. RETIS SPELÖPPNING

Göran Sperber Uppsala ASS — **Anders Wirgren** Lunds SK

I mästarklassens första grupp gjorde den unge debutanten Anders Wirgren en sensationell insats och ledde inför tolfte och näst sista ronden obesegrad på 9½ poäng. Ende konkurrenten om slutsegern var Göran Sperber, som efter nederlag mot Brynhammar i första ronden vunnit åtta partier och spelat två remier.

1. Sf3 c5 2. c4 Sf6 3. g3 Sc6 4. Lg2 d5

Energiskt och djärvt men knappast taktiskt riktigt. 4. — g6 hade överlåtit åt vit att söka de vägar på vilka remi kunde undvikas.

5. c×d5 S×d5 6. Sc3 Sc7

6. — S×c3 7. b×c3 e5 hade kunnat bemötas med 8. Da4 Ld7 9. De4.

7. 0—0 e5 8. Se1! Ld7 9. Sd3 f6 10. b3 Le7 11. La3 b6 12. Tc1 Tc8

Svarts energiska spel har inte gett honom något annat än en stel men ändå ömtålig ställning, medan vit har alla resurser kvar i sitt elastiska och från verkliga svagheter fria spel.

13. f4! ef4 14. S×f4 0—0 15. e3 Se5 16. d4 c×d4 17. L×e7 D×e7 18. e×d4 Sg4

Det brister verkligen inte i angreppsvilja men däremot i resurser. 18. — Sf7 borde ha spelats. Nu får vi se de vita figurerna i utmärkt samspel.

19. Te1! Db4

19. — Dd6 20. Se4! 19. — Dd8 20. d5! 19. — Df7 20. Scd5!
20. Lh3! Sb5?

Mera motstånd bjöd 20. — f5 mot vilket inte med fördel kan spelas 21. Scd5 S×d5 22. T×c8 L×c8 23. S×d5 Dd6 24. Se7† Kh8 25. S×f5 L×f5 26. L×g4 L×g6 27. D×g4 Df6! Men vit spelar enklast 21. Lf1.

21. Sfd5 D×d4† 22. D×d4 S×d4 23. Ted1 Sf3†

23. — T×c3 24. S×c3 Sf3† 25. Kg2 Se3† 26. K×f3 S×d1† 27. L×d7.

24. Kg2 Sfe5 25. L×g4

Enklare 25. Se7† jämte T×d7.

25. — L×g4 26. Se7† Kf7 27. S×c8 T×c8 28. Sb5 Lf3† 29. Kf1 Te8? 30. Sd6† Kf8 31. S×e8 L×d1 32. S×f6 g×f6 33. T×d1 Ke7 34. Ke2 Sd7 35. Ke3 Ke6 36. Td4 f5 37. Tc4 Sf6 38. Kf4 Sd5† 39. Kg5 uppg.

Anm. för TfS av E. Åhman

Nr 80. DAMGAMBIT

Felix Nordström Wasa SK — **Ernst Åhman** SS Manhem

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Le7 5. e3 h6 6. L×f6

Vanligen spelas 6. Lh4, men textdraget är inte sämre.

6. — L×f6 7. Sf3 0—0 8. Tc1 c6 9. Ld3 Sd7 10. 0—0 d×c4 11. L×c4 e5 12. Se4 e×d4 13. S×f6† D×f6?

Efter 13. — S×f6 har vit inte något bättre än 14. D×d4, varpå svart med 14. — Lg4 får lika spel.

14. D×d4 D×d4 15. S×d4 Se5 16. Lb3 Ld7 17. Tfd1 Tad8 18. e4! Sg6 19. g3 Tfe8 20. f3 Kf8 21. Kf2 f6 22. a3 Se5! 23. La2 a5 24. Td2 b6 25. Tcd1 Ke7 26. f4 Sg4† 27. Kf3 c5 28. Sc2 h5?

En allvarlig men troligen inte avgörande försvagning. Rätt är 28. — f5. T.ex. 29. h3 f×e4† 30. K×e4 Sf6† eller 28. e5 Lc6† eller 28. e×f5 L×f5.

29. Se3 S×e3 30. K×e3 Lg4 31. T×d8 T×d8 32. T×d8 K×d8 33. e5 Kd7?

Efter 33. — f×e5 34. f×e5 Ke7 kan vit på grund av svarts bondemajoritet på damflygeln inte vinna genom att föra kungen över f4 och g5.

34. Ke4 Ke7 35. Lc4 Ld7 36. Le2 f×e5 37. K×e5 Le8 38. Kd5 Kf6 39. Kd6 a4 40. Kc7 b5 41. Kd8 Lc6 42. L×h5 c4 43. Ld1 Kf5

Förseglingsdraget och också det bästa försvarsdraget. Vit har nu en enda vinstväg och det är partifortsättningen. Vinner gör däremot varken 44. Ke7 Ke4 45. Kf7 Ke3 46. K×g7 Kd2 47. Lh5 Kc1 48. f5 K×b2 49. f6 Ld5 50. Lf3 eller 44. Kc7 Le8 45. Kd6 Ke4 46. Kc5 Ke3 47. Kb4 Kd2 48. Lf3 Kc3 o.s.v.

44. Kc7 Le8 45. Lc2†! Kg4 46. Kd6 Kh3

Eller 46. — Kf3 47. Kc5 Ke3 48. Kb4 Kd2 49. Lf5 Kc1 50. Kc3.

47. f5 K×h2 48. g4 Kg3 49. Ke7 Lc6 50. g5 Kf4 51. f6 g×f6 52. g×f6 Ld5 53. Kd6! Lf7 54. Kc5 Le8 55. Kd4 Lf7 56. Kc5 Le8

Sista draget i dragserien. 56. — Kd4 hjälper inte heller för 57. K×b5 K×f6 58. L×a4 Kd4 59. Kc5 Ke4 60. Lb5 Kd3 61. a4.

57. Kd4 Lf7 58. Le4 b4 59. a×b4 c3 60. b×c3 a3 61. Lb1 Kg5 62. Ke5 a2 63. L×a2 L×a2 64. b5 uppg.

Anm för TfS av E. Åhman

Debrecen 1970

Nr 81. NIMZOINDISKT

Alexander Zaitzev — **Ulf Andersson**

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 b6 5. Ld3 Lb7 6. Sf3 0—0

Här kan man även spela 6. — Se4.
7. 0—0 L×c3 8. b×c3 d6

Antagligen en teoretisk nyhet. Uffe gillar inte den normala varianten med 8. — Se4 följt av f5. Vit kommer då bättre, öppnar f-linjen och trycker på h7. Uffe har därför experimenterat fram textvarianten, som helt enkelt blockerar ställningen och syftar till positionellt spel.

9. Dc2 Sc6 10. e4 e5 11. Tb1 Lc8 12. Lg5 h6 13. Lh4 Lg4 14. Sd2!

Fyndigt spelat. Om svart nu spelar 14. — e×d4 får vit en fördelaktig ställning efter 15. f4.

14. — g5 15. f3! Ld7

Efter 15. — g×h4 16. f×g4 S×g4 17. Sf3 Se3 18. Dd2 S×f1 19. D×h6 vinner vit.

16. Lf2 Sh5 17. Tfd1 Df6 18. Lf1?

En bondebortsättning — eller ett bondeoffer!? 18. Sb3 var tvunget.

18. — e×d4 19. Sb3 d×c3 20. Sd4 Se5 21. Sb5 L×b5 22. c×b5 Sf4 23. Ld4

Svart får hela poängen efter 23. D×c3? Sh3‡!

23. — Tac8

Ett (bättre?) alternativ är 23. — Tfc8.

24. Tb3 Se6 25. L×c3 Sc5 26. Ta3 De6

Svart kan här genom 26. — Ta8 behålla merbonden men hoppas få motspel på a-linjen genom att ge igen av sin materiella övervikt.

27. T×a7 Ta8 28. T×a8 T×a8 29. Td5 Df6 30. Lb4 Se6

Fortsättningen 30. — g4!? är chansrik men vid absolut rätt spel från vits sida ger även den remi.

31. h3 Sd4

32. Df2!

Naturligtvis gick inte 32. T×d4? för 32. — S×f3† 33. g×f3 D×d4† följt av D×b4.

32. — Se6 33. Td2 h5 34. Tc2 Ta4 35. a3 h4 36. De3 Ta8 37. Le2 Df4 38. D×f4 S×f4 39. Lf1 Ta7 40. Tc3 Kf8 41. Kf2 Ke7 42. Ke3 Seg6 43. Tc2 Se5 44. Ta2 Ta4 45. Tc2 Kd7 Remi.

Anm. för TfS av

Jan Berglund

Nr 82. SICILIANSKT

Dely — **Paoli**

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Lc4 e6 7. Le3 Le7 8. De2 Dc7 9. Lb3 a6 10. 0—0—0 0—0 11. g4 Sa5 12. g5 S×b3† 13. a×b3 Sd7 14. h4 b5 15. g6 h×g6 16. h5 g5 17. Thg1 b4 18. L×g5 L×g5† 19. T×g5 Sf6 20. Tdg1 Se8 21. T×g7† S×g7 22. h6 Dc5 23. Sf5 e×f5 24. h×g7 f4 25. Sd5 Uppg.

Nr 83. ANTAGEN DAMGAMBIT

Bukic **Hennings**

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 d×c4 5. a4 Lf5

5. — Sa6 6. Se5 Sg4! med lika spel, Gipslis—Polugajevsky, Sovjet 1970.

6. e3 e6 7. L×c4 Lb4 8. 0—0 0—0

8. — Sbd7 9. De2 Lg6 10. Ld3 Lh5 11. h3! eller 8. — Sbd7 9. Sh4! Lg6 10. S×g6 h×g6 11. De2 är två alternativvarianter, i vilka vit står aningen bättre.

9. De2

En annan plan är 9. Sh4 Lg4 10. f3 Lh5.

9. — Lg4 10. h3 Lh5 11. Td1 Sbd7 12. e4 De7 13. g4

13. e5 ger svart lika spel efter 13. — Sd5 14. Se4 h6!

13. — Lg6 14. Sh4

Ett ganska nytt drag. Tyvärr använde Bukic det mot fel person. Hennings hade nämligen undersökt draget i sina hemmaanalyser efter partiet Gligoric—Hennings, Sarajevo 1969. Det partiet fortsatte 14. Lg5 h6 15. Lh4 De8 16. Ld3 Sh7 17. Lg3 Sg5 18. S×g5 h×g5 19. e5! L×d3 20. T×d3 L×c3 21. b×c3 De7 22. Kg2! och vit vann.

14. — e5

Enda draget. Vit hotade gå fram med f-bonden. 14. — L×c3 ger inget efter 15. S×g6.

15. Sf5

Det bästa. På 15. d×e5 S×e5 får svart bekvämt spel.

15. — L×f5 16. e×f5 e×d4 17. D×c7 L×e7 18. T×d4 h6

Bukic avböjde nu remi. Vits löparpar uppväger inte dubbelbonden och svarts bondemajoritet på damflygeln. Objektivt sett är ställningen remi, men lyckas svart byta ner tornen och en av vits löpare, har han goda chanser. Remianbudet i detta läge hade också en psykologisk verkan. Vit kände sig nu tvungen att spela på vinst.

19. Lf4 Sb6 20. Lb3 Tfd8 21. Tad1 T×d4 22. T×d4 Td8 23. T×d8 L×d8 24. Lb8? a6 25. Kg2 Sbd5 26. S×d5 S×d5 27. Le5 Lc7 28. L×c7 S×c7 29. Kf3 a5! 30. Ke4 Kf8 31. f6

Enda chansen. Efter 31. Ke5 Ke7 eller 31. Kd4 b6 kommer inte vit längre.

31. — g×f6 32. Kf5 Se8!

Svarta kungen måste avvakta vilken väg han skall välja.

33. f4 Kg7!

Eftersom det nu hotar Sd6 matt, framtvingas vits nästa drag och svarts kung står rätt.

34. g5 Sd6† 35. Kg4 h×g5

Om svart slår med f-bonden, blir hans kung seedermera deplacerad på h6.

36. f×g5 b5 37. a×b5 c×b5 38. La2 Sc4 39. b3 Se3† 40. Kf3 Sd5 41. g×f6† K×f6 42. Uppg.

Vit har ingen parad på hotet Sc3, som bereder väg för a-bonden.

Anm. för TfS av

Jan Berglund

Nr 84. SICILIANSKT

Ulf Andersson **Andras Ozsvath**

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 g6 4. 0—0 Lg7 5. c3 Sf6

En chansrik fortsättning är 5. — e5!?

6. Te1 0—0 7. d4 c×d4 8. c×d4 d5 9. e5 Se4

Ett lugnare alternativ är 9. — Se8.

10. h3

Ett preventivdrag för att slippa en obehaglig bindning med Lg4.

10. — f6 11. e×f6 e×f6 12. Sc3

För att få ett mer fördelaktigt avbyte är 12. Sbd2 att föredraga.

12. — f5

Här bör svart byta på c3.

13. Lf4 Le6 14. L×c6 b×c6 15. Dc1!

Förhindrar för tillfället svarts planerade kungsangrepp.

15. — Db6 16. Lh6 Tf7!

Den enda möjligheten att få motspel. Ej 16. — L×h6? 17. D×h6 D×b2 18. S×e4 f×e4 19. Sg5 och vit vinner lätt.

17. L×g7 T×g7 18. Sa4

Nu börjar Uffes berömda springare sätta fart på hovarna.

18. — Dc7 19. Se5

Ett lugnare alternativ är 19. Dh6 följt av Tac1. Frågan är dock om det går att få lugnt spel mot Ozsvath, som har en otrolig förmåga att komplicera alla ställningar.

19. — g5 20. f3 Sg3 21. Sc5

Spelbart är naturligtvis också 21. D×c6.

21. — Te8 22. Kh2 Sh5 23. Sa6 De7! 24. Dc5

Bättre än 24. — D×c6 eller S×c6. Textdraget tvingar svart till ett extra damdrag och Uffe får kontroll över c-linjen a tempo.

24. — Df6 25. Tac1 g4 26. D×c6 Tge7

Eller 26. — Tf8 27. f×g4 f×g4 28. Tf1 g×h3 29. g4 (29. T×f6?? T×g2† 30. Kh1 Sg3 matt) Sf4 30. Sc7 med fördel för vit.

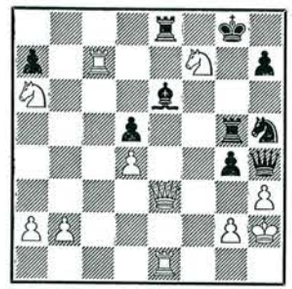
27. Dc3

Inte 27. Sc7? för Dh4!

27. — Dh4 28. f×g4 f×g4 29. De3 Tg7 30. Tc7 Tg5

Svart har inte sett vits 34:e drag. Annars hade han nog försökt 30. — g×h3 i stället.

31. Sf7!

31. — Tg6

Eller 31. — L×f7?? 32. D×e8 L×e8 33. T×e8 matt, eller 31. — Tg7 32. Sh6† Kh8 33. Sf5 med fördel för vit. Däremot inte 33. D×e6 för 33. — D×e1 34. D×e1 g3†!

32. De5 Sf6

Efter 32. — Sg7 hade svarts motspelschanser definitivt gått om intet.

33. Sd6 g×h3

Efter 33. — g3† kommer svart inte längre, påstår Uffe. Ozsvath däremot menar att han vinner. Efter 34. Kg1 Sg4 (34. — L×h3 35. D×d5†) 35. h×g4 Dh2† 36. Kf1 Tf8† 37. Ke2 D×g2† (27. — L×g4† 38. Kd3 D×g2 39. D×d5†) 38. Kd3 Tf3† 39. Te3 T×e3† 40. D×e3 Df1† 41. Kc3 D×a6 42. Sc8 tycks Ulf få rätt. T.ex. 42. — Da5† 43. Kc2 Da4† 44. Kc1 L×c8 45. T×c8† Kf7 46. Tc7† Kg7 47. D×d5 med matt.

34. D×e6†!

Enda draget. 34. Sf5? Sg4† med matt, eller 34. g3? Sg4† 35. Kh1 S×e5 36. g×h4 Sf3 37. S×e8 S×e1 38. Tc3 Lg4 39. Sc5 Lf3 40. Kh2 Tg2† 41. K×h3 Lg4 matt.

34. — T×e6 35. Tc8† Kg7 36. Sf5† Kf7 37. Tc7† Kf8

37. — Kg8! 38. S×h4 T×e1 39. S×g6 h×g2 40. Se7† Kf8 41. K×g2 ger lika spel.

38. S×h4 Sg4†? 39. K×h3 Sf2† 40. Kh2 T×e1

40. — Sg4† 41. Kg3!

41. S×g6† h×g6 42. T×a7 Te3

Hotar matt med Sg4 och Te1.

43. g3 Te2 44. Tb7 g5?

Svart försöker få remischackar. Riktigt är naturligtvis 44. — Sd3† eller Sd1† följt av S×b2.

45. Kg1 g4 46. Kf1 Td2 47. Sc5 Sh1? 48. Tb3! Sf2 49. Ke1 Tc2 50. a4 Sh3 51. a5 Sg1 52. Kd1 Tc4 53. a6 T×d4† 54. Td3 Uppg.

Anm. för TfS av

Jan Berglund

Nr 85. SICILIANSKT

Kovacs **Zaitsev**

1. e4 c5 2. Sf3 g6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Lg7 5. Sc3 Sc6 6. Le3 Sf6 7. S×c6

Vit försöker överraska sin motståndare med ett inte alltför ofta förekommande avslag. Men den som gräver en grop etc.

7. — b×c6 8. e5 Sg8 9. Ld4 Da5 10. f4 Tb8! 11. e6

För att inte springaren skall stå ogarderad efter det hotande c5 följt av T×b2.

11. — Sf6! 12. e×f7† K×f7 13. Lc4† d5 14. Lb3 Thd8 15. Le5??

Vit ville fördröja framstöten c5, efter vilken han skulle få svårt att försvara sig, t.ex. 15. Dd2 c5 16. L×f6 L×f6 17. L×d5† Kg7 och vit får se upp för såväl 18. — e6, 18. — Le6 som 18. — T×b2.

15. — Sg4!

Det var inte bara c5 som låg i luften.

16. L×g7

Att ta tornet slutar med katastrof: 16. L×b8 L×c3† 17. b×c3 D×c3† 18. Kf1 La6† 19. Kg1 De3† matt.

16. — K×g7 17. Dd4†

Andra damdrag hjälper inte heller. 17. Dd2 c5 18. 0—0—0 d4 19. Se4 Db6 eller 17. De2 d4! 18. D×e7† Kh8 19. h3 d×c3.

17. — e5! 18. f×e5 c5 19. Da4 Dc7 20. 0—0—0 d4 21. Sd5 Db7 22. c4 Lf5 23. Da5 T×d5! 24. c×d5 c4 25. T×d4 c×b3 26. Tc4 Tc8! 27. a×b3 Sf2 28. Dc3 Sd3† 29. Kd2 D×d5 30. e6† Kh6 31. Th4† Kg5 32. D×c8 D×g2† 33. Kc3 D×b2† 34. Uppg.

Anm. för TfS av
Jan Berglund

DEN SOM GRÄVER EN GROP...

I partiet Boman—Åhman i mästarklassen vid årets SM i Nässjö hade vit ont om tid och svart tyckte sig med sitt senaste drag 33. — Da1—b2 ha gillrat en utstuderad fälla.

När vit så spelade **34. h4,** skedde blixtsnabbt **34. — D×e5†,** men svart blev något pinsamt berörd av det omedelbart vinnande svaret **35. Sg5†!!**

E. Å.

BRA PLACERINGAR FÖR SVENSKA KORRSPELARE

Folke Ekström ligger nu bra till för seger i femte Europamästerskapet. Han har vunnit mot Kahn, Ekebjerg, Boey, Scheffer, Nowicki, Sokolow, Kallinger och Kamprath och remiserat med Fagerström, Schlosswohl, Svenneby och Dijkstra. Fagerström ligger på sjätte plats efter vinster mot Schosswohl, Svenneby och Kallinger och remier mot Boey, Ekström och Sokolov. Det är femton spelare i gruppen.

Ställningen för de bäst placerade: Ekström 10 (av 12), Boey (Belgien) 8 (11), Ekebjerg (Danmark) 6½ (11), Kahn (Östtyskland) 6 (10), Sokolov (Sovjet) 5 (8), Fagerström (Sverige) 4½ (9).

I finalen i det sjätte världsmästerskapet ligger Nyman på fjärde plats efter Rittner, de Carbonnel och Karker och Ljungdahl ligger på sjunde plats.

OM STEINER OCH DR. BALOGH

Börje Noréns intressanta inlägg i ungerska namnfrågor har föranlett TfS att intervjua vår medarbetare Dr Janos Balogh. Han meddelar bland annat:

A. Steiner är identisk med Endre Steiner. På ungerska är Andras, Endre och Andor samma dopnamn. Bland schackmästarna finns sålunda András Ozsváth och András Budinszki, medan Sovjets stormästare Lilienthal som ungersk medborgare kallades Andor i förnamn. Steiner, senior, använde namnformen Endre men hade även smeknamnet Bandi.

Vår vän Dr Balogh föddes i Siebenbürgen i den tid då kejsar Franz Joseph regerade dubbelmonarkin från det valsomsusade Wien. Då området efter första världskriget avträddes till Rumänien blev Balogh medborgare i sistnämnda land och spelade som sådan i Pistyan 1922 och i storturneringar i London 1922 och 1927 samt deltog i Rumäniens olympialag i Haag 1928, Hamburg 1930 och Prag 1931. Men år 1933 blev Balogh åter ungrare och deltog i Ungerns lag i München 1936.

Balogh omnämner sig själv i ytterst blygsamma ordalag i sitt brev till TfS — "det finns ju många hundra sådana mästare som jag i världen" — men följande uppgifter som TfS inhämtat från tillförlitliga källor vittnar om inte oävna framgångar:

Haag 1928	+ 4 = 5 — 7	6½ p
Hamburg 1930	+ 5 = 5 — 5	7½ p
Prag 1931	+ 3 = 5 — 8	5½ p

Brevet avslutas med vänliga hälsningar till TfS medarbetare, vilka hjärtligt återgäldas, och till Åke Lundquist, "meinen ehemaligen Korrschach-partner".

A. B.

Kunde ställningen räddas?

Svar på Göte Sundmans förslag beträffande partiet Ulf Andersson—Hartoch i TfS nr 4 sid. 101. På 35. — D×d5! följer 36. Tc5.

Hälsningar!
B. Christenson

STUDIER

Bidrag och lösningar till
ERIC UHLIN, Ivar Claessons gata 7 a, 442 00 Kungälv

1528. E. L. Pogosjantz, Moskva
Original

2+3=5 Remi

1529. E. Lå Pogosjantz, Moskva
Original

4+4=8 Vinst

1530. P. Olin, Forsby (Finland)
Original

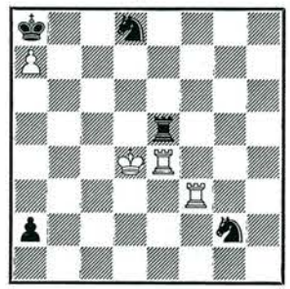

4+4=8 Vinst

Lösningsfrist: 30 september 1970.

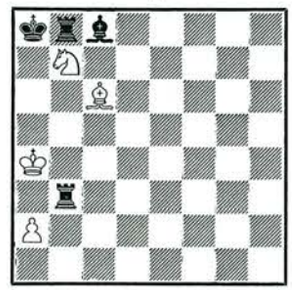
DOM I TFS INTERNATIONELLA STUDIETURNERING 1969

1487
P. Perkonoja, Finland
1 pris

Remi

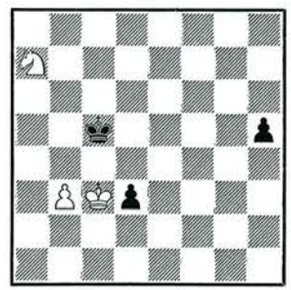
1469
Dr. A. Mandler, Tjeckoslovakien
2 pris

Remi

A: Diagramställningen
B: Tb3 på b5; vit Ba2 **ej** med

1496
A. J. Sobey, England
3 pris

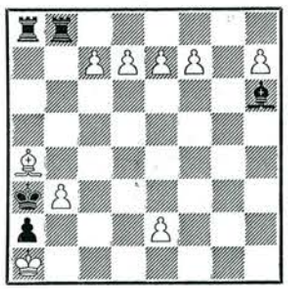
Vinst

DOMARBERÄTTELSEN

TfS studieturnering 1969 är den första informalturnering jag bedömt och den har ställt mig inför många intressanta och svårlösta problem. När det gäller s.k. formalturneringar, är det fråga om anonyma tävlingsbidrag, som domaren ensam har att granska. Detta är ett mödosamt företag och förklarar att så många prisbelönta studier senare diskvalificeras efter fel upptäckta av läsare — och medtävlare! Som domare skall man alltså känna till alla tänkbara föregångare, kontrollera eventuellt utelämnade bivarianter, göra konstnärliga värderingar och till sist av här anförda skäl ofta underkänna annars goda bidrag.

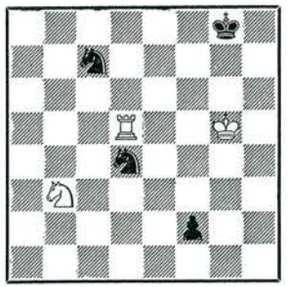
I en informalturnering publiceras alla bidrag och kan alltså under en längre tid

1483
G. Nadaresjvili, Sovjet
4 pris

Vinst

1503
V. Kivi, Finland
1 HO

Remi

1507
H. Lilja, Finland
2 HO

Remi

granskas av en hord av medtävlare, läsare och lösare, som eliminerar många av de ovan nämnda svårigheterna. Jag var angenämt medveten om detta och inriktade mig helt på att noggrant utvärdera de konstnärliga meriterna i varje studie i enlighet med gällande kriterier.

Tyvärr är detta ändå ej så enkelt, framförallt om studiedomaren inte bara är en maskin utan även en schackskribent med mänskliga värderingar. Man har att bedöma ett antal till synes likvärdiga studier av främlingar och av vänner eller av celebriteter, vilka senare man ju kunde prisbelöna för att slippa från svåra kritiska analyser och betygssättning. Skall man förneka att man omedvetet är utsatt för sådana inflytanden? Skall man medvetet vara strängare än normalt i dylika fall för att icke stämplas som partisk? I några fall var jag tvungen att anstränga mig för att "bortse" från åsikter som fogats till lösningarna, och försöka lita helt på mitt eget omdöme.

Eller, hur skall man göra med en aktiv, mycket framstående lösare som in i minsta detalj nagelfar sina medtävlares alster (och gör det mesta av mitt arbete!) och samtidigt deltar med en egen studie som utan tvekan förtjänar ett av de främsta prisen. Skall man diskvalificera honom eller belöna honom med risk att anklagas för korruption? Jag har valt att stå som anklagad hellre än att kasta bort en verklig ädelsten.

Ett annat plågsamt faktum: I en formalturnering är det endast pristagarna som hämtas fram, medan de underkända studierna returneras till författarna som kan använda sina alster i andra tävlingar med andra domare. I informalturneringar däremot publiceras alla studier och om en sparsmakad domare inte tillräckligt uppskattar ett visst tävlingsbidrag, kan detta inte användas i andra turneringar, eftersom det inte längre är ett original. Upphovsmannen har bara den trösten att hans förhandsrätt till idén i kompositionen är etablerad i och med publiceringen.

En egendomlig situation förorsakades av ett bidrag från Kusnetsov av förnämlig kvalitet men med endast en variant i lösningen, vilken Perkonoja vederlade och ersatte med den riktiga — och fascinerande — lösningen. Skall man kasta ett med konstnärlig intuition skapat mästerstycke i papperskorgen, därför att författaren i brådskan inte granskat det så noga — eller därför att informalturneringar brukar användas som "testapparater"? Författarens intuition visade sig hålla måttet, men en lägre belöning ansågs nödvändig, eftersom den rätta lösningen saknades. Jag föreslår absolut att författarbeteckningen för denna studie i framtiden blir "Kusnetsov och Perkonoja".

Beklagligt nog måste jag underkänna ett annars innehållsrikt opus av Källström (1491), där författaren på 5. Tb5 anger förlustdraget 5. — Da4 men inte företer övertygande bevis för hur vit vinner efter 5. — Dd8. Eftersom det finns endast få undantag från regeln att två torn vinner mot dam, kan man inte utelämna en dylik bevisföring. Slutligen har jag kasserat några studier med slitna motiv som kan passa i tematiska samlingar men inte motiverar ytterligare belöningar.

1 pris — 1487 av P. Perkonoja, Finland

1. Tf1 Sc6† 2. Kd3 Sb4†! 3. T×b4! Se1† 4. Kc4 a1D 5. Tf8† K×a7 6. Tf7† Ka6 8. Tb5†! T×b5 9. Ta6†! K×a6 patt eller *4. — Te4† 5. Kb3 a1D 6. Tf8† K×a7 7. Ta8† K×a8 8. Tb8† K×b8* patt.

Gratulationer till den blivande mästaren i schackkomposition!

2 pris — 1469 av Dr. A. Mandler, Tjeckoslovakien

A. 1. Sa5† T3b7 2. Ka3 Ka7 3. L×b7 L×b7 4. Sc6† etc. *B. 1. Sd6† T5b7 2. Ka5 Ka7 3. L×b7† L×b7 4. Sb5†* etc. En helt legitim presentation i tvillingform av detta kameleonttema.

3 pris — 1496 av A. J. Sobey, England

1. b4† Kd5 2. K×d3 h4 3. Sb5 h3 4. Sc3† Ke5 5. Sd1 h2 6. Sf2 Kf4 7. Ke2 Ke5 8. Kf3 Kd4 9. Kg2 Kc4 10. Sd3 eller *1. — Kb6 2. Sc8† Kc7 3. Se7 h4 4. Sf5 h3 5. K×d3 h2 6. Se3 Kc6 7. Kc4 Kd6 8. Kd4 Kc6 9. Sh1 Kb5 10. Kc3 Kc6 11. Kc4 d6 12. b5* med vinst för vit.

Springaren — i stället för kungen som i det berömda Rétitemat — tar upp låtsasjakten på den avlägsna bonden. Studiens värde ökas av den svårgenomskådade förförelsen 1. Sc8, även om den inte angivits av författaren utan av lösarna.

4 pris — 1483 av G. A. Nadaresjvili, Sovjetunionen

1. e8S T×e8 2. d×e8S! T×e8 3. f×e8S Ld2 4. c8T! Le3 5. h8L! och vit vinner.

Fascinerande att bevittna hur författaren löst problemet med en absolut nödvändig dragföljd av bondepromotioner och avslag.

1 HO — 1503 av V. Kivi, Finland

1. Td8† Kf7 2. Sd2 Sf3† 3. Kg4 S×d2 4. Td4 Se6 5. Td5 Sg7 6. Td4 Sh5 7. K×h5 f1D 8. Tf4† D×f4 patt.

Den halvcirkelformade kapplöpning (Sc7—e6—g7—h5) som den svarta springaren måste ge sig in på, är verkligen roande.

2 HO — 1507 av H. Lilja, Finland

1. Th7† Kb8 2. Td7 Sc5 3. Td5 Kc7 4. K×b4 Se4 5. Kc4 h5 6. b4 h4 7. Kb3 Kc6 8. Td8 Kc7 9. Td5 och remi.

Ortodox och inte helt ny — men elegant utförd.

3 HO — 1478 av J. H. Ulrichsen, Norge

Ke4, Le8, Bb5, d6, g2, h5 — Kg4, Le1, Sa1, Bb4, g7. Vinst. *1. h6 g×h6 2. Lh5† K×h5 3. d7 Lh4 4. b6 Sb3 5. b7 Sc5† 6. Kf5 S×b(d)7 7. g4* matt. Återigen inte ny — men något annorlunda och följdriktig. Svarts dubbelval i 6:e draget omöjliggör tyvärr en högre belöning.

1 Omn. — 1471 av Al. P. Kusnetsov, Sovjetunionen

Kb1, Tf6, Ba2, c2 — Kb4, Lh1, Bb2, c3, g3. Vinst. *1. Tf4† Kb5 2. Tg4 g2 3. a3! Ka5 4. a4 Ka6 5. Tg5 Kb6 6. a5† Ka6 7. Ka2 Ka7 8. Tg6 Kb7 9. a6† Ka7 10. Kb1 Ka8 11. Tg7 Kb8 12. a7† Ka8 13. Ka2* och vit vinner.

Lösningen ett lagarbete — men det bidrog till att öka nöjet för lösarna.

2 Omn. — 1480 av G. M. Kasparjan, Sovjetunionen

Kc2, Tc1, g8, Bg7 — Kh7, Ta4, La1, b5, Bg4. Remi. *1. Tb8! Lc4 2. Th8†! K×g7 3. Th4 Le6 4. T×g4†! L×g4 5. Kb3 Ld7 6. Tc7 Td4 7. Ta7 Td1 8. Kc2* remi.

Ett impromptu, framsprunget ur experiment med tidigare prisbelönta uppgifter av författaren — men en fascinerande liten mosaik.

East Orange, N.J., USA, juni 1970
Walter Korn

FIDE:s intern. domare för studier

— o —

Studiered. tackar domaren för sakkunnigt och inspirerat arbete. Domen vinner laga kraft om inga berättigade anmärkningar mot den inlämnas inom en tidrymd av två månader.

Lösningar till 1510—1521, nr 3/1970

1519 (Jonsson) Kh2, Td7, Sh4, h5, Bb6 — Kg8, Df8, Lg2, Bd3, d6, f3, g7, h3, h6. Vinst. *1. b7 f2 2. b8D f1S†* (2. — D×b8 3. T×g7† Kf8 4. Sg6† Ke8 5. Sf6† Kd8 6. Td7†! Kc8 7. Se7 matt) *3. Kg1 h2† 3. K×g2 Se3† 4. Kh1!* och vinner.

1520 (Mandler) Kc8, Sg7, Ba2 — Ka8, Bc4, d4. Remi. *1. Se8 d3 2. a3!* (2. Sc7†? Ka7 3. Sd5 Ka6 4. Kc7 Ka5! och svart vinner, men inte 4. — Kb5? 5. Kd6 d2 6. Ke5 d1D 7. Se3† =) *2. — d2 3. Sc7† Ka7 4. Sb5† Kb6 5. Sc3 Kc6 6. Kd8* remi. *Om 2. — Ka7 så 3. Sd6 d2 4. Sb5†.* Emellertid leder även *1. Se6* till samma spel och det av författaren förkastade *2. Sc7†* räcker också till remi enligt Ragnar Nilssons analyser.

1521 (Gorgiev) Kg2, Lc8, Sb6, h8 — Kd1, Tb3, La4, c1, Sa2, b1, Bb2, b4, b5, c3, c4, d2, e7. Vinst. *1. Kf1! Ta3 2. Lf5 e6! 3. Sd5! e×d5 4. Sf7 d4 5. Sh6 d3 6. Lg4†! Kc2 7. Ld1†! K×d1 8. Sf5 Kc2 9. Sd4† Kd1 10. Kf2 Tb3* (Lb3, b3) *11. Sf5 Kc2 12. Se3* matt. Vit kan tyvärr även spela *4. Sg6 5. Se5 6. Sg4* etc.

Lösarlista 1519—21 (TfS nr 3) 1970

	1519	20	21	S:a
E. Karlsson	21	3	6	4	34
O. Lundgren	21	3	3	4	31
R. Nilsson	27	3	6	4	40
E. Svedberg	21	3	3	4	31

☆

Osmo Kaila:

Symbolik i schackproblem

(Forts. från nummer 5)

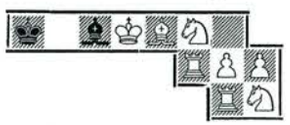
Förändringar av pjäser och brädet

När dr. Karl Fabel besökte Finland i augusti 1961, märkte han, att hans värd Eero Bonsdorff var mycket ivrig att åka med hyrbil. Följden var, att den uppfinningsrike tysken funderade ut en ny fantasipjäs, döpte den till taxi och tillägnade den vännen Bonsdorff!

Brädet har symboliskt förändrats bl.a. på ett så hotande sätt:

Nr 16

T. R. Dawson, England

Matt i 21 drag

Vit flyttar sina pjäser till den tomma rutan i sitt läger i en strängt bestämd ordning: 1. Sg3 2. Th1 3. Sg1 4. Tf3 5. Lf2 6. Te3 7. Sf3 8. Tg1 9. Sh1 10. Lg3 11. Sf2 12. Th1 13. Sg1 14. Tf3 15. Ke3 16. Sd3 17. Kf2 18. Te3 19. Kf3 20. Sf2 och enär den av och an på a3 och b3 rörda svarta kungen nu befinner sig på a3, följer det 21. T×c3 matt!

Det är tid att sluta innan läsaren riktar den dawsonska pistolen mot skribenten, men vad vore en artikel om schackproblem utan den store Sam Loyd?

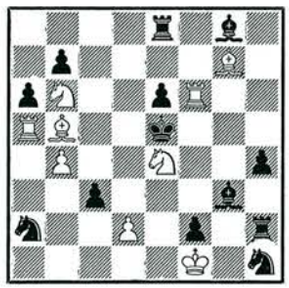
Partischacket

Ett av problemlitteraturens mest förbluffande alster är:

Nr 17

Sam Loyd, USA

1. pris Checkmate 1903

Matt i 3 drag

Den berömda "Steinitz-gambiten" löses så här: 1. Ke2!!! f1D†† 2. Ke3! och 1. — f1S† 2. Tf2†! Den blev komponerad på fantastiskt kort tid under en hästdroskfärd och fick sitt symboliska namn efter den verkliga Steinitz-gambiten, i vilken det spelas 1. e4 e5 2. Sc3 Sc6 3. f4 e×f4 4. d4 Dh4† 5. Ke2 o.s.v.

Det finns även problem med verkligt partimässiga inledningsdrag, och "den spanska tredragaren" löses förstås med de vita dragen 1. e4 2. Sf3 och 3. Lb5 matt.

Så vitt skribenten vet, har man ej tidigare försökt att göra en gruppering av symboliska schackproblem, men nu är handsken kastad . . .

☆

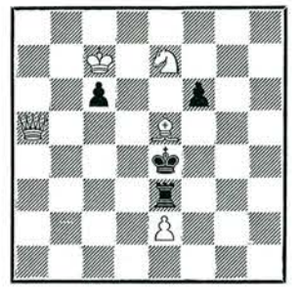
KOMMENTARER TILL KOMMENTARER

Beträffande omslagsdiagrammet till nr 5 påpekar Allan Werle, att i händelse av 16. D×h4 skall svart svara med 16. — Dh6, ty efter 16. — Dh5 kan vit krångla med 17. Df6†.

??? PROBLEM

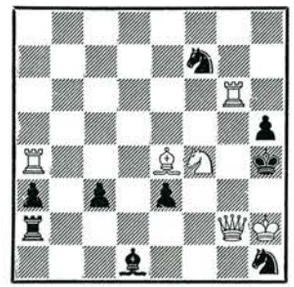
Bidrag och lösningar till
HILDING FRÖBERG,
Midgårdsvägen 8, 136 44 Handen

12768. Lars Larsen, Sönderborg (Danmark)

Matt i 2 drag

12769. John M. Rice, London (England)

Matt i 2 drag

12770. David Hjelle, Volda (Norge)

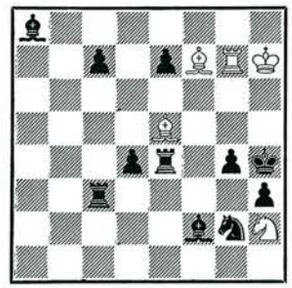
Matt i 2 drag

12771. Lars Larsen, Sönderborg (Danmark)

Matt i 3 drag

12772. Joralf Grande, Overhalla (Norge)

Matt i 3 drag

12773. Ernst Jönsson, Landskrona (Sverige)

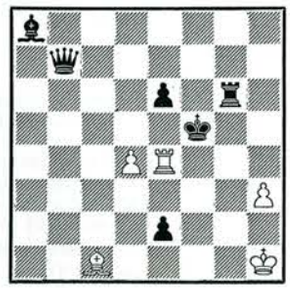
Matt i 3 drag

12774. Manne Persson, Mora (Sverige)

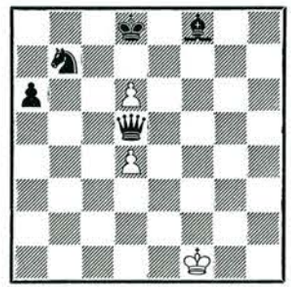
Hjälpmatt i 2 drag
2 lösningar

12775. P. C. Asbury-Smith, London (England)

Hjälpmatt i 2 drag
2 varianter

12776. Torsten Jönsson, Hälsingborg (Sverige)

Hjälpmatt i 4 drag

Rättelse: Följande problem har erhållit fel numrering. 12755, sid. 128, skall vara 12746 och 12746—12754, sid. 163, skall vara 12759—12767.

Originalen i detta häfte. Nr 12771 visar hur en enkel 2-dragare (se 12768!) kan utvecklas till en innehållsrik 3-dragare. Nr 12773 komponerades 1926!! Författaren valde att sända följande version till Trollhätteturn. (N.D.A. 3/6 1928) där den erhöll 1 pris, men uteslöts ur tävlingen då det var bil. med 1. Se5, L×d4. 2. Sf3; Kd1, De8, Th4, Lf7, Sa4, Sc6, Ba2, b5, d4, f2 — Kd5, La7, Le6, Sb7, Sf8, Ba6, d6. Nr 12775 har 2 varianter. Efter svarts första drag kan vit fortsätta på 2 sätt och därigenom bildas 2 olika fortsättningar. Svarts andra drag får dualförhindringskaraktär.

Lösningar till problemen 12702—12710, häfte 1

12702 (Hildebrand) A) 1. Lc2. B) 1. Tb5. Elegant, helt utan bönder (LL). B svårare än A! (EK).

12703 (Karlsson) 1. Lb4, 2. Dd6; Se4. 2. D×b3; Sd5! 2. L×d5 (2. D×d5?); Td7! 2. D×d7 (2. L×d7?). Bivarianter: L×e5. 2. D×g6; Le7. 2. Sg7. Ett tidigare populärt tema som heter Barulin I, men kallas även preventiv fängsling. Vit får skenbart 2 mattmöjligheter, men den ena förhindras genom att en vit pjäs fängslas **(red.)**. Omväxlande varianter och god konstruktion. Bra. (LL).

12704 (Svedberg) 1. D×e2, 2. Kf2; Td3. 2. Df1; Tf3. 2. Dg2; Te4. 2. Sg3; T×e2. 2. K×e2; D×a8! 2. 0—0—0; Parader med Te3 visar ett T-kors (red.). Ny variation på en gammal idé. Tekniskt högstående (LL).

12705 (Fjellström) 1. Te6. Mattförändringar efter 2 svarta schackar. Enkelt och gediget (LL).

12706 (Hannelius) 1. S×d5, 2. S×f4; Tc×d5. 2. T×f6; Te×d5. 2. Te7; S×d5. 2. Ld7. Tripplerad Stocchi. När svart gör självblockad på d5 får vit 3 mattval, men vid varje blockad förhindras 2 matter, så att dualmatt undvikes. De 3 mattvalen kan vit göra till hotmatter i förförelsen 1. Sg8?, men svart parerar med Tc7! Försöker vit att hindra paraden Tc7 genom att spela 1. Sc6? får svart en ny parad d4!, ty nu har vit ej möjligheten 2. Tb6 (red.).

12707 (Fröberg) 1. Le4, 2. Lc6, Sd7. 3. L×d7; Lf7. 2. Th8, Lg8. 3. Lg6; Sd7. 2. Ta8, Sb8. 3. Lc6; Sd5. 2. L×d5. Förbluffande många lösare gick i fällan 1. Ka6? Sd7!

12708 (Persson) A) 1. Sh6. Svart K-kors. B) 1. Sd5. Svart K-stjärna. Ett lyckat infall (LL).

12709 (Thorsson) A) 1. b×c2, Tb7. 2. Kc4, Tb2. 3. Td4, T×c2. B) 1. S×c7, Te2. 2. Kc5, T×e7. 3. Dd4, Tc7. Tyvärr en mängd bil. t.ex.: 1. De5, Td2. 2. Te4, Tc3. 3. f2, T2×d3; 1. Sb4, K×b4. 2. De5, T7c3. 3. Te4, Td2; 1. Sf2, Kb4. 2. Sh1, T×e7. 3. Sg5, Td2; B) 1. b×c2 (eller 1. T×c7, Tb2 etc.), Tb7. 2. Kc5, Tb3. 3. Sd4, Tc3.

12710 (Jörgensen) 1. d4, h×g1D. 2. d8S! (men tyvärr dual 2. Tf2, D×g6. 3. Tc2, D×c2), D×g6. 3. S×e6, D×e6; h×g1T. 2. d8L!, Tg×g6. 3. Lg5, b×c4; h×g1L. 2. d8T!, L×d4. 3. T8×d4, b×c4; h×g1S. 2. d8D!, S×e2/S×f3/S×h3. 3. S×e2/e×f3/T×h3, b×c4. Författaren korrigerar dualen efter h×g1D genom att tillsätta en vit Be4. Svart allomvandling till DTLS besvaras med vit allomvandling men i omvänd ordning SLTD.

H. Hultberg kommenterar: ETT TACK. Nio nordiska komponister, alla för mig så kära, har i TfS:s januarihäfte tillägnat mig med anledning av min 60-årsdag en utsökt samling problem, som har glatt mig oerhört. För denna förnäma uppvaktning går mitt varma tack till Alexander, Edvin, Erik, Zackarias, Jan, Hilding, Manne, Allan och Walther.

Belgrad 1970. Sovjetunionen v. Övriga världen. Utg. av Schweizer Schachdienst, W. Kühnle, Hönggerstr. 80, Zürich. Pris: Schw.Fr. 5,30.

Aprilhäftet, nr 5—6 av den tvåspråkiga Schach Express (Chess Express) innehåller ett utförligt och intressant referat av den med spänning motsedda matchen Sovjet—Övriga världen som bjöd på en hård och jämn kamp och en knapp sovjetisk slutseger. Samtliga partier redovisas tillsammans med tabeller, biografier och en mängd fotografier, allt i en förträfflig typografisk utstyrsel.

"Premier Grand Prix d'Echecs" di Lugano 1—20 marzo 1970 —

har med berömvärd snabbhet utkommit hos Schweizser Schachdienst, Hönggerstr. 80, 8037 Zürich — Schweiz. Format A-4, stencilerad med prydligt omslag, 56 partier från stormästarturneringen, som Larsen vann, och 30 från mästargruppen, segrare Prameshuber. Pris Schw.Francs 12:— portofritt.

A. B.

PÅ VÅR HÖSTREA

hittar ni ett stort antal svenska och utländska schackböcker och bulletiner, vars priser är nedsatta med

10 - 50 o/o

Begär vår REALISTA, som gäller under **september** och **oktober** (så långt lagret räcker). Dröj inte — rekvirera listan på en gång, ty en del utgåvor utgörs av små restupplagor.

Rekvirera samtidigt vår nyutkomna antikvariska lista nr 2/1970 med bl.a. sällsynta årg. TfS.

SCHACKBULLETINENS FÖRLAG

Box 323 — 751 05 Uppsala 1

(Inga telefonorder. Beställningar endast skriftligen.)

VÄRLDSPAKET

Den rätta litteraturen

för varje schackvän:

Tio intressanta nummer

av schacktidskrifter från

10 olika länder

endast kr 10:—

Alla från 1960-talet. Portofritt

efter inbetalning till

Tidskrift för Schack

Box 7123, Göteborg 7, Postgiro 60 46 34

ALLT I SCHACK

Svenska schackböcker:

Ståhlberg:
Budapest 1950 ..... inb. 20:—
Moskva 1951 ..... 7:50
Stockholm 1952 ..... inb. 12:—
Zürich—Moskva 1953—54 inb. 20:—
Göteborg 1955 ..... inb. 22:50

Stigh Jonasson: Ignaz von Kolisch, Schackmästare och mecenat hft. 10:— ..... inb 14:—

Lars Bäckström: Sveriges Schackförbunds Jubileumsturnering Stockholm 1966—67 ....hft. 7:—

Eero Böök: Stormästaren Gösta Stoltz ..... inb. 24:50

Westberg: Första schackboken .. 9:—
" Andra schackboken .. 7:50
" Slutspel i schack .... 9:—

Se även Tidskrift för schack Nr 2 och 3 över Svenska schackböcker.

Moms + porto tillkommer på priserna

Beställningstelefon mellan klockan 09.00—18.00 69 42 37, 19.00 69 44 41

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG

Henry Andersson

Brännkyrkagatan 71 117 23 Stockholm
Tel. 69 42 37 Postgiro 55 08 86

Nyutkomna schackböcker

Hildebrand: 1. b2—b4 (nytryck) 5:—
Jonsson: Ryskt parti (SB:s förlag) 8:—
Göransson: Marshallangreppet (3:e kompletterade upplagan) 6:—
Meissenburg: 4:e korr.-VM 8:50
Taimanov:
Nimzoindisch bis Katalanisch 24:—
Damengambit bis Holländisch 20:—
Alföldy: Gambit-Eröffnungen 15:—
Renaud/Kahn:
Der erfolgreiche Mattangriff 19:—
Schacholympiade Lugano -68 inb. 55:—
Euwe: Feldherrenkunst im Schach 22:—
Cozens: King Hunt 25:—
Keene: Flank openings inb. 17:—
O'Kelly: The Sicilian Flank game inb. 24:—
Voronkov: Damindiskt (rysk) Moskva 1970 5:—
Matchen Sovjet—Övr. världen 5:—
Jørgensen: Søslanger (probl. i mange træk) 5:—

SCHACKBULLETINENS FÖRLAG

Box 323

751 05 Uppsala 1

BESTÄLL SCHACKSPEL I ONYX!

Vackert handarbete från Orienten och Mexiko. Pjäser i prisläge 420—680 kronor. Bräden i prisläge 460—840 kronor.

Visningslokal: Roslagsgatan 22, Stockholm
Vardagar kl. 11—18 • Tel. 08/32 18 98

Beställningar sänds till

Firma ROLF NORDLUND

Bergsmarksvägen 8 — 112 66 Stockholm — Tel. 08/56 26 18

Utländsk schacklitteratur

Nyheter!

Alföldy, Gambiteröffnungen. 123 s. karton 15:30
Taimanow, Nimzowitsch-Indisch bis Katalanisch. 526 s. Hellinne 25:00
Taimanow, Damengambit bis Holländisch. 380 s. Hellinne 21:10
1911. **Karlsbad.** Hrsg. von Widmar. **2. Band.** /B.C.M. Class. repr./ (utk. första hälften av sept.) 17:00
1970. **Lugano & Leiden.** By Blackstock. 110 part. alg. not. 7:00
Till specialpris begränsat restparti av:
1961 **Bled.** Kommentarer av stormästare. 200 s. illustr. Serbo-kroat. Hellinne 15:20

Senare hälften av september utkommer

Band IX av Schach-Informator. Förhandsbest. emottagas.

Påseendesändningar till klubbar. Vid intresse kontakta mig i mycket god tid före lämplig klubbträff.

Porto och Moms tillkommer.
Ej förskottslikvid.

UNO LINDE
Box 14002 400 20 Göteborg 14

SCHACKKLUBBEN KAMRATERNA 50 ÅR

Läs den 52-sidiga, rikt illustrerade jubileumsskriften med utförlig historik och femtiotalet välkommenterade partier.

Boken innehåller även domslutet i den internationella kompositionsturneringen med diagram för de sju bästa problemen.

Bör ingå i varje svenskt schackbibliotek.

Sänds efter inbetalning av Kronor 6:— (moms inberäknat) till nedanstående postgiro.

SCHACKKLUBBEN KAMRATERNA
Göteborg
Postgiro 414 48 - 2

VÄSTERGÖTLANDS TRYCKERI-SKARA 1970